

SLOVENSKI NAROD

Izhača vsak dan popoldne, izjemati nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit à 2 D, do 100 vrst I D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravnštvo: Knaflova ulica štev. 5, prilidje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

RR - koalicija

Zanimivo je konstatirati, kateri lišti pšejo sedaj o »predstojec« RR-koaliciji in kaj tiči za temi političnimi spletki.

Tu imamo v prvi vrsti zagrebške liste vseh smeri. Od »Obzora« pa do »Jutarnjega lista«: vse zahteva RR-koalicijo.

V Beogradu ni lista, da zagovarja koalicijo. Radikalna glasila so sicer parkrat krenila ta vprašanja, vendar mimogrede le in iz taktilnih političnih razlogov.

V Ljubljani zagovarja RR-koalicijo glasilo dveh, treh posebno interesiranih izdajnikov napredne in nacionalne misli v Sloveniji.

To je vse! Sedaj poglejmo, kaj tiči za tem zagovorom RR-koalicije pri zagrebških in ljubljanskih listih?

Zagrebški »Obzor« na pr. nima istih namenov, kakor »Jutarnji list« ali pa glasilo Radičeve stranke. »Obzor« gre pač za to, da Hrvate reši iz opozicije, da sam sebi vtrdi finančno ozadie in da pripravi Hrvate za nekako politiko hrvatskega gospodarskega dela.

Jasno je, da v vseh teh glasilih ne najdemo najmanjšega načelnega razloga ter upravičbe RR-koalicije. Vsi ti listi priporočajo direktini odpad ter izdajstvo hrvatskih poslancev od grupacije oposicionarnega bloka, čije člani so tudi sedaj pripravljeni na direktno izdajstvo nad zaveznički Davidovićevi in Snahovi stranki! Kakor so hrvatski politiki demagogizirali svoje zapeljane seltaške mase, tako so nelojalni zaveznički in direktni izdajniki sedanje oponicionarnega bloka.

V Sloveniji so vneti za RR tkzv. ravniharjevi in pa g. Puceli. Tu ni govor o kakri načelnosti. Ravniharjeva klika sploh nima političnega programa. Njej gre le za to, da bi pripomogla izbrati iz vlade demokrate. G. Puceli si je vsaj postavil nekak cilj: zdi se mu, da bi mogel potom PR koalicije postati minister. Za utemeljitev RR režima z načelne stališča je to seveda bore malo.

To so torej zagovorniki RR koalicije. Glasila SLS razpravljajo o njej z neprkritim kislim obrazom, ker se boje, da zoper izpadne iz kombinacije dr. Šušnikovih ministrskih stolčkov.

Nikjer pa ne najdemo po jugoslovenskem tisku načelnega razgovora o RR-koaliciji. Nikjer se še ni načelo vprašanje posledic take koalicije za našo nacionalno in državno edinstvo! In vendar je vprašanje posledic take koalicije naravnost zgodovinske važnosti pred odločitvijo!

Kaj pomeni taka koalicija? Vendar definitivno stagnacijo in vtrditev hrvatsko-srbskega nasprotja, ki bi se vsakokrat reševalo s posebnimi koncesijami na eno in drugo stran! To se pravi, da se na ta način vedno boli poglobi in da se na ta način ustvari plenski in političnogospodarski dualizem, ki danes niti ne obstaja in ki se je v zadnjih letih propagiral samo potom demagogije!

Dualistična perspektiva je skrajno pesimistična, obenem tako na dlan, da se ni mogoče ubraniti začudenja, da veruje hrvatski poslanci v njeno ustvaritev. RR-koalicija, kakor jo zamišlja radičeveci, je povsem nemoguča trajna koncepcija naše notranje politike!

Nasprotno: naša notranja politika mora stremeti k uničenju plenskih strank in k formiranju vsevržavnih, resnično nacionalnih strank z gospodarskimi in socijalnokulturnimi programi. Etnična in državljanska enotnost je danes med Srbji, Hrvati i Slovenci že toliko, da je jugoslovenski pravec popolnoma osiguran in stabiliziran! Sedaj je na mestu, da se ta pravec dosledno vzdržuje in podpira tudi s politiko!...

Ni dvoma, da se na strani radikalov dobro uvideva politična nemožnost kombinacije, kakor jo postavljajo propovedniki razdelitvene moći med Pašićem in Radićem. V tem oziru je znalo, da je bila solidarnost Narodnega bloka v zadnjem času že očaena in da zlasti g. Pašić odločno odklanja vsako nekrekinjenje politike, katere nosilec je Narodni blok. Radičeveci so, kakor vse kaže, že razumeli, da je njihov RR nemogoč in najnovejše vesti pravijo, da so pripravljeni se pogajati tudi s samostojnimi demokratimi. Pri tem ni glavno, da je g. Radić preklical svoj farnozni anathema proti g. Pribičeviću, temveč glavno je, da radičeveci pologoma le prihajajo do spoznanja, da so načela Narodnega bloka baza vsake politike in naši državi. V okviru principijeljnega programa Narodnega bloka je seveda mogoč pristop vsake stranke k vladini vecini in kadar so dane dovolj-

ne garancije, tudi njeno sodelovanje v vladni. Nikdo ne bo zanikal, da bi bilo pozdraviti, ako bi se predvsem Radičeveci stranka kot predstaviteljica velikega dela hrvatskega ljudstva pridružila delu za ustvaritev programa Narodnega bloka. Do takrat pa bo pač še potreben nekaj nadaljnih korakov v njenem pozitivističnem razvoju.

RR kot politična špekulacija, kot

Atentate v Beogradu so pripravljali v neki sosedni državi

— Beograd, 16. maja. (Izv.) Beograd-ska policija z največjo naglico nadaljuje preiskavo glede odprtija zarote, ki je imela v načrtu vrsto atentatov na ugledne politične osebnosti in zastopnike današnjega vladinega režima, v prvi vrsti pa tudi na kralja in predsednika vlade. Po zoro, ki je imela namek razstreliti vsa važna ministrica, je bila naša vlada pred tremi dnevi obveščena ob nekem manj prijateljskem načelu in vladnem države. Informacije in poročila te države so bila vedno doslej avtentična in zanesljiva. V poročilu te umak naklonjene države je naglaša: da je povodom atentata v katedrali v Sofiji bil izvršen prvi čin v seriji zasnovanih atentatov. Po Sofiji bi imeli slediti atentati sistematično v Beogradu in v drugih mestih. Vse to je v ozki zvezi z nedavno odprtoto zaroto proti Chamberlainu. Po atentatu v Beogradu bi imeli slediti atentati v Pragi in v Bukarešti. Vlada nam naklonjene države je opo-

zorila našo vlado na to, da bi se imeli vršiti atentati na predstavnike našega režima in države 16. t. m. ob godini priliki po dnevu ali ponoči.

Inspiratorji teh atentatov so boljševiki, člani zarote so po večini predstavniki make-donskega komiteja. Na podlagi rezultatov sedanja preiskave je ugotovljeno, da so ti atentati organizirani in pripravljeni na Dunaju od tamkajšnje komunistične centralje. Beogradska policija je večino atentatorjev zaprla, toda glavnih voditeljev so pobegnili oz.

Naša vlada je odločena v najkrajšem času v svrhu lastne samoobrambe storiti neodločnejšo demarš pri dotični sosedni državi, ki je priprave popolnoma mirno trpeča. Policia je vedno strogo kontrolira vse tuice v Beogradu. V nekaterih obmejnih mestih je bilo več Bolgarov prijetih. Dnevno se nadaljujejo aretacije.

Rozprava o novi organizaciji sodišč

— Beograd, 16. maja. (Izv.) Parlamentarni odbor za pretres zakona o ureditvi rednih sodišč je včeraj sprejel prvih 12 členov tozadnevne zakonskega projekta.

Cl. 1. zakona predvideva sledično jednotno organizacijo rednih sodišč v državi: srezka (okrajna), okrožna, trgovska sodišča, apelacijska (višja) sodišča in kasacijsko (najvišje) sodišča. Občinska sodišča, ki so oddvojena od občinske uprave ne spadajo med redna sodišča. (Taka sodišča imamo v Srbiji).

V vsakem srezu obstaja redovito po jedno srezko sodišče s sedežem v srezkem mestu. Število in območje srezkih sodišč se bo po predlogu apelacijskih sodišč določilo s posebnim zakonom. V večjih mestih se sme ustanoviti tudi po več srezkih sodišč, katerih delokrog bo ali teritorialno ali pa stvarno deljen. Za manjša sreza je donustno ustanoviti le eno srezko sodišče.

Srezko sodišča vršijo sodnijsko oblast prve stopnje v civilnih sporih, izvenspornih predmetih in eksekucijah, kakor tudi v kazenskih zadevah po predpisih obstoječih zakonov. Sodnijsko oblast pri srezkih sodiščih vrši sodnik-nujedinec z zapisnikarjem.

Srezko sodišče vodi sodnijski starešina, ki ga postavlja vodnik srednje sodničkega posrednika, katerih določa število ostalih sodnikov, pomožnih sodnikov,

upravnega objekta in služiteljev, in sicer na predlog apelacijskega sodišča.

Razdelitev sodniških poslov pri srezkem sodišču objavlja starešina v začetku leta ter o tem obvešča predsednika okrožnega sodišča, ki ima nadzorstveno pravico.

Ako starešina srezkega sodišča ne more vršiti svoje službe, ga zamenjuje najstarejši njegovih sodnikov. Ako pri dotičnem sodišču drugih sodnikov ni, odredi predsednik okrožnega sodišča namestnika, ki pa mora na to izrecno pristati, ako traja namestništvo več nega dva meseca.

Po predlogu apelacijskega sodišča more minister pravde odredi, da srezko sodišča držijo redne sodnijske dneve tudi izven svojega sedeža. V nujnih slučajih sme tudi predsednik okrožnega sodišča odrediti, da se vršijo izvenredni sodnijski dnevi izven sedeža srezkega sodišča.

Skupščinski odbor bo danes nadaljeval sejo ter bo razpravljal o okrožnih sodiščih. V nekdanji Srbiji se bodo sedeži okrožnih sodišč odredili s posebnim zakonom, v ostalem delu države se ustanovijo 31 okrožnih sodišč, med njimi štiri v Sloveniji, in sicer v Ljubljani, Novem mestu, Mariboru in Celju. V tem oziru ostane torej dosedanje stanje.

Mussolini pripravlja likvidacijo fašistovske diktature

— Trst, 16. maja. (Izv.) Iz Rima javijo: Mussolini posveča sedaj vso svojo energijo reformi vojaške uprave. Obenem proučava splošen načrt personalnih sprememb na visokih mestih državne uprave. Mussolini je odločen obvladati vse upravo, da lahko žije izvede nova politična presečenja. Mistrski svet je imenoval generala Badoglio, ki je bil del časa komandant okupacijske armade v Julijski Benečiji, za šefega generalnega štaba, armitskega komandanta generala Graziosi, pa za namestnika šefa glavnega generalnega štaba, generala Cavallero je imenovan za državne

podatljka v vojnem ministrstvu. Vice-admiral Acton je imenovan za šef generalnega štaba mornarice, kontreadmiral Siranni za državnega tajnika v mornariškem ministrstvu. General Piccio za šef generalnega štaba zračnega brodovja. Izvršena so še druga imenovanja v generaliteti. Sirije se govori, da so spremembe v armadi in v državnih uradih uvod v koncu diktature v Italiji. Po izvedbi važnih izprememb namerava Mussolini pristopiti k prenosivosti svojega kabinka in baje pozove vse politične stranke na sodelovanje v vladni.

Pronemška propaganda v Avstriji narašča

Opasnosti priključitvene akcije v očeh avstrijskih vladnih krovov. - Jugoslavija bo zahtevala Koroško, Češkoslovaška koridor

— Dunaj, 16. maja. (Izv.) Krščanski socialni krog z negotovanjem smotre na akcijo nemško-nacionalne stranke v priključitvenem vprašanju. Splošno nezadovoljstvo se je povečalo, ker je dr. Benesch odgovored poset Dunaju, čeprav so vladni krog pripravili temu posetu največji pomen. Nemški nacionalci, podpirani iz inozemstva, razvijajo zadnji čas zelo živahnog agitacije za priključitev Avstrije Nemčiji. Priključitvena propaganda ima na razpolago bogate denarne vire. Nemški na-

acionalci imajo v svojem propagandnem načrtu tudi plebiscit. V posamnih deželah naj bi avstrijsko prebivalstvo z glasovanjem odločilo o priključitvi. Značilno je da so se politične skupine koroškega deželnega zborja začasno upre načrtu ljudskega glasovanja in razloga, da bi bil sedanj trenutek zelo usodepol za Koroško.

Krščanski socialisti naglašajo, da pomenuje sedanje nemško-nacionalno gibanje večno nacionalno in gospodarsko nevarnost za Avstrijo. Priključitvena propaganda je lahko garancija, tudi njeno sodelovanje v vladni. Nikdo ne bo zanikal, da bi bilo pozdraviti, ako bi se predvsem Radičeveci temveč glavno je, da radičeveci pologoma le prihajajo do spoznanja, da so načela Narodnega bloka baza vsake politike in naši državi. V okviru principijeljnega programa Narodnega bloka je seveda mogoč pristop vsake stranke k vladini vecini in kadar so dane dovolj-

ne garancije, tudi njeno sodelovanje v vladni. Nikdo ne bo zanikal, da bi bilo pozdraviti, ako bi se predvsem Radičeveci temveč glavno je, da radičeveci pologoma le prihajajo do spoznanja, da so načela Narodnega bloka baza vsake politike in naši državi. V okviru principijeljnega programa Narodnega bloka je seveda mogoč pristop vsake stranke k vladini vecini in kadar so dane dovolj-

ko zelo usodepolno, ker je treba treno upoštevati dejstvo, da se nikdar ne dovoli priključitev celokupne Avstrije Nemčiji. Avstrijski vladni krogovi so prav dobro ponudeni in kot trenutni politiki vedo, da bi kraljevina SHS prva nastopila s svojimi stariimi več ali manj utemeljenimi zahtevami glede Štajerske in Koruške. Zahteve Jugoslavije bi čisto gotovo podpirale države Velike in Male Antante. Za slučaj priključitve bi postal zoper aktualen problem Češkoslovaškega koridora v Jugoslaviji, ker je naravno, da obe slovenski državi nikdar ne pripustite mejno združitev Madžarske in Nemčije pod Hindenburgom in Horthyjem.

Važne avdijence na dvoru

— Beograd, 16. maja. (Izv.) V parlamentu danes zborujejo posamni parlamentarni odbori. Dopolne so bile seje odbora za zakon o poljedeljskih kreditih, pravoslovni cerki in v organizaciji sodišč. V narodni skupščini je drugača nastal zastop in ni nikakih važnih parlamentarnih akcij.

Na dvoru se danes vrše več politične avdijence. Dopolne sta bile sprejete v daljši avdijenci ministarski predsednik Nikola Pašić in prosvetni minister Svetozar Pribičević. V prvih popoldanskih urah je pozvan na dvor skupščinski predsednik Marko Trifković. Tem avdijencem prispevajo politični krogovi veliko važnost. Očitljivo je, da je stalšče vlade Narodnega bloka dobro zadržano in da bo vlada nadaljevala s svojim začrtanim zakonodajnim delom.

Pred početkom avdijence sta se deljili časova posvetovala voditelji Narodnega bloka Nikolai Pašić in Svetozar Pribičević.

Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija odpotujeta danes ob 15. z dvornim spremstvom v Topolo. Tu ostanejo 10 dni. Iz Topole odpotuje kraljevska dvojica direktno na Bleiburg, kjer ostane več tednov. Za kraljevo blivanje na Bleiburg se vrše prve priprave.

Bolgarsi obmejni incidenti

Nov slučaj. - Protesi naše vlade v Sofiji.

— Beograd, 16. maja. (Izv.) Iz Niša javljajo o novem incidentu ob bolgarski meji. Bolgarski vojaki, prihajajoči iz sela Nevelje v bližini meje pri Cariboru, so oddali 10 strelov na našo obmejno stražo. Žrtev ni bilo. Naša obmejna straža ni odgovorila na strele.

Ministrstvo notranjih del je uvedlo obsežno preiskavo povodom vpada bolgarskih kmetov v selo Crnomačnico pri Negotinu. Seljak Atanasović je bil ubit. Ugotovljeno je, da so bili napadnici bolgarski kmetje, preoblečeni v popularna nove bolgarske uniforme. Poslanik v Sofiji Milan Rakic prejme nalog, da zahteva od bolgars

Dr. Leopold Lenard:

Slovenska „tampon“ državica

Dr. Gosar je povdral, da so Slovenci po svoji zemljeprisni legi kakor določeni za to, da bi tvorili nekak »etat tampon« med Italijo, Nemčijo, Madžarsko in Jugoslavijo.

Nadalje je trdil: »Tudi ni dvoma, da bi pri tem gospodarsko dobro uspevali«, sašno ima pomislek, da bi bilo v tej državi preveč Italijanov in Nemcev, pa bi radi te za ne bili nacionalna država.

Te dr. Gosarjeve trditve so postavljene po nekih apriorističnih premisah, ki ne slože na realnem stanju stvari.

Pred vsem ni res, da smo po zemljeprisni legi določeni, da tyrimo »tampon« (vmesno) državo. Ce bi bili po zemljeprisni legi v to določeni, bi jo bili tudi kdaj že osnovali ali jo vsaj poizkusili osnovati, ker države se snujejo po zemljeprisnih legah. 1400 let tlači približno slovenski narod svojo sedanjost domovino, a nikdar ni prisko ne samo do lastne države, ne samo do pokusa lastne države, nego niti do neke politične skupnosti. Od začetka smo bili razdeljeni v podvrženi nemškim, italijanskim in madžarskim vplivom. Bili smo razdeljeni na veliko število majhnih grofij in gospodstev, ki so neprstano menjala svoje meje. Radi naše zemljeprisne lege nismo mogli priti niti do toljikega političnega edinstva, kakor n. gr. Slovaki.

Tampon državice nastajajo na onih točkah, ki delijo narode na razen, a ne na onih točkah, ki družijo narode. Sedaj imajo tampon državice Švica in Afganistan. Obe se nahajata visokih gorah, ki delč eden veliki narod od drugega kakor nepreden zid. Obe sta nastali naravnim potom radi svoje zemljeprisne leg, a ne umetnim potom na mednarodni mirovni konferenci.

Slovenska dežela pa ni zid, ki loči Nemce od Italijanov, ampak most med Nemci in Italijani in most do severnega Jadranja. Na mostu pa ne nastajajo tampon državice, oziroma če se osnujejo umetno radi politične zadrege, žive zelo malo časa.

Zdi se, da dr. Gosar misli, da bi tako po svetovni vojni mogoče osnovati tako tampon državico. Poglejmo, kakšna možnost je obstojala?

Taka državica bi se osnovala, če bi se načeloma s tem zedinile zainteresirane sosednje države: Nemci, Italijani, Madžari, Srbci. V tem slučaju bi bile najbrže pristale na ta načrt tudi zmagovite velike države. »Najbržo«, a ne gotovo! Na mirovni konferenci je bila namreč tendenca, da se osnuje neko trajno politično stanje. Slovenska tampon državica bi pa dajala zelo malo podlage za trajno politično stanje. Zgodovina kaže, da so tampon državice — ako se niso razvile same prirodno na zemljeprisnih točkah, kakor Švica in Afganistan — vedno zelo nezgodna stvar, ki se težko dolgo drži in je neprstani vzrok za mednarodne konflikte. To kaže zgodovina od stare židovske države pa sem do sedanje Albanije. Toda recimo, če bi zainteresirani sosedje želeli, da bi tudi druge države privolile, da se osnuje tampon državica med Alpami in morjem. Toda zainteresirani sosedje bi bili morali to želeti. A dejstvo je, da ni bilo pri zainteresiranih sosedih prav od nočene merodajne strani čuti take želje. Vsi zainteresirani sosedje so bili torej v tem edini, da ta ideja sploh ni realna, ni zanje koristna. Če pa oni niso hoteli, je bilo tudi ustanovitev take državice nemogče. Nemci bi bili morda pristali navse zadnje, da se osnuje takšna tamponica, ker bi to bilo zanje manjše zlo. Saj bi bili tudi pristali, da se Alzacija in Lorena osnuje kot tampon državica. Taka provizorična državica bi bila zanje manjše zlo, a imeli bi nade, da jo po pogoljnemu v bodočnosti. A ravno radi tega je takšna ideja bila nesprejemljiva za ostale sosedje.

Dr. Gosar izraza pomislek, da bi ta državica ne bila narodnostno edina, ker bi imela veliko število Nemcev in Italijanov! Težko je razumeti, odkd je prišel na idejo, da bi v tej državici bilo veliko, ali celo čez polovico Nemcev in Italijanov. Meje slovenske tampon državice bi se določile v sporazumu med sosedji v razmeri s politično silo vsakega sosedja. Izmed teh sosedov je politično najmočnejša bila takrat Italija, ki

bi bila imela tudi glavno besedo pri določevanju meje. Pri pogajanjih za meje »slovenske države« bi imeli Italijani mnogo močnejše stališče, kakor so ga pa imeli pri pogajanjih za meje kraljevine SHS, ker bi Srbija ne bila mogla v toliki meri vreči na tehtnico svojega političnega vpliva. Lahko bi bila torej dosegla one meje, katere ima sedaj ali pa še nekoliko ugodnejše. Z ozirom na italijansko javno mnenje je Italija morala zahtevati, da dobi one zemlje, kjer prebivajo Italijani — torej Trst, del Istra in Furlanijo. Poleg tega bi zahtevala neko zaledje za Trst in Istro. Država, ki vlada na eni obali morja, ima prirodno tendenco, da razširi svojo oblast čez morje na drugo obalo, aki na tam siščenje države, ki ji je zbrani. Morje ne loči narodov, ampak jih združuje. To vidimo pošod v zgodovini. Italijani bi torej gledali, da dobi kolikor mogoče veliko na drugi obali Jadranja in vsled tega bi gledali, da je »tampon« država kolikor mogoče majhna. Nemci bi zahtevali najmanj še mariborsko okrožje in Prevalje, in to bi gotovo tudi dobili. Saj je še sedaj čisto male manjšalo, da Maribor ni postal pri Avstriji. Samo energiji generala Maistra in zavzemaju Francozov se imamo zahtevali, da se to ni zgodilo. Ce bi Avstrija dobila Maribor, ostalo bi Prekmurje gotovo pri Madžarjih. Slovenska »tampon« državica bi bila torej zelo majhna, brez Italijanov in skoraj brez Nemcev. Mogoče, da bi bili še Srbji zahtevali korekturo meje do Gorjancev in na daljnem Posavju!

Popolnoma nerazumljivo je, kako more dr. Gosar trditi, da bi ta tamponica gospodarsko dobro uspeval! Avstrija je brez primere večja in bogatejša, ima velike, stare zaklade, močno industrijo, je upravno in prometno siščeno urejena, a vsi vidimo, kašo uspeva gospodarsko! Veliko posojilo Društva narodov ji je pomagalo, da se je valuta začasno stabilizirala. Toda to je samo začasno, ker od samih posojil ni mogoče živeti. Naša krona bi padla še mnogo nižje in mi bi ne imeli kredita, da dobimo posojilo. Društvo narodov bi nam gotovo odgovorilo, naj se obrnemamo za takšno pomoč na zainteresirane sosednje države, to se pravi v prvi vrsti na Italijo. Ce bi name Italija dala posojilo, bi si pa tudi izgovodila prismeren vpliv. To se pravi: mi bi bili v gospodarskem oziru italijanska kolonija!

Prav tako je nerazumljivo, kako da bi mogla ta državica »gospodarsko dobro uspevat«. Država uspeva gospodarsko, ako ima aktivno trgovinsko bilanci ali pa, ako imajo državljanji kapitale v tujih državah. Z državnim gospodarstvom je prav tako, kakor s privatnim gospodarstvom. Privatni človek dobro stoji gospodarsko, če ima kje svoj kapital, da vloči obresti, ali pa, če več proda, kakor kupi, to se pravi, da ima več dohodkov kot stroškov. Kapitalov v inozemstvu Slovenec nimamo, vprašanje je torej, kako bi baredli aktivno našo trgovinsko bilanco.

Slovenija lahko izvaja nekoliko živine in lesa. Vse druge stvari so malenkostne. Živine bi po vojni ne mogli izvajati, ker nam je vojna uničila. Lesa bi budi ne mogli izvajati v veliki meri, ker bi ne mogli eksplorirati gozdov. Za eksploracijo gozdu je treba dragocenih naprav, katerih bi si ne imeli s čim omisliti. Kupovati bi morali prav vse, da obnovimo gospodarstvo: obleko, orodje, celo hrano. A s čim bi kupovali? Avstrijske krone so tmele nekaj čas še znatno kupno moč doma, a v tujini je kupna moč hitro padla. Ce bi pa imeli samostojno slovenske krone, bi njihova kupna moč na tujem trgu bila najbrže še nižja. Še avstrijska kruna je padla, čeprav je imela za sabo ugled stare države in velika bogastva Avstrije. Kako bi Sloške s slovensko kronico! Morali bi zopet Italijani držati našo kronico, a to bi gotovo iten storili iz same ljubezni do nas!

Pravijo, da s dobe v Sloveniji ljudje, ki misljijo, da bi bila slovenska tamponica boljša kakor pa združenje s kraljevino S. H. S. Težko je verjeti, da se taki ljudje res dobe, aka pa se dobe, prav gotovo niso prizadeli!

Smrt lorda Milnerja

Blizu Londona je v torem umrl znani strokovnjak za angleško vzhodno politiko, lord Milner. Bolehal je na spalni bolezni. Z njim je izgubila Angleška enega najboljših poznavalcev Orienta, zlasti Egipta. Alfred Milner je bil vzgojen v nemškem Tübingenu. Bil je rojen kot sin učitelja angleščine v Bonnu nad Reno 23. marca 1854. Študiral je v Oxfordu, praktično pa je deloval kot odvetnik v Londonu. Leta 1889. je bil imenovan za državnega finančnega podstajnika v Egiptu in s tem je bila odločena njegova karriera. Temeljito je proučil razmere v Egiptu, obvezno je mnogo s preprostim ljudstvom in tudi med egiptovskimi težaki si je ustvaril svoje naziranje v Egiptu. Leta 1892. je izšla prva izdaja njegove knjige »Angleščina in Egipt«, ki je zbulila splošno zanimanje. Zlasti zato, ker Milner ni presojal Egipta s stališča tujnih angleških politikov, tako da se je v mnogem razlikoval od poznejšega dela »Egypt of to — day«, ki ga je izdal oficijelni zastopnik angleške politike v Egiptu, Cromer. Isteč leta, ko je Milner izdal svojo knjigo, se je vrnil v Egipt kot uradnik v finančnem ministru, kjer se je kmalu tako odlikoval, da je bil imenovan za vrhovnega komisarja južne Afrike. Tu so mu delali burski republikanci mnogo preglavje. Slednji je izbruhnila vojna in te republike so bile osvojene. Milner je postal l. 1901. guverner novega angleškega ozemlja in član lordske zbornice. Po sklenjenem miru je bil povisan za viscounta. Čez tri leta je odložil svoje funkcije ter se posvetil v Londonu trgovini. Pri tem pa ni pozabil na politiko. V zbornici je nastopal »član kot zavzetan konservativ«. Ko je na-

sta med takratnim ministrskim predsednikom Asquitem in lordsko zbornico hudo borba za takozvani parlamentarni zakon, je bil Milner na strani največjih nasprotnikov in končno poraz v lordski zbornici ga je hudo potrl.

Med svetovno vojno je deloval kot predsednik posebne komisije tehničnih strokovnjakov za poljedelstvo. Leta 1916. je vstopil v Lloyd Georgevo vlado, kjer je postal pomočnik ministra predsednika. Udeležil se je tudi zavezniške konference in je sploh z vsemi silami deloval na to, da Angleška zmaga. V času nemške ofenzive koncem marca 1918 se je mudil v Franciji, kjer je s svojim vplivom mnogo prispel, da je bil imenovan za vrhovnega poveljnika zavezniške armade maršal Foch. Po konstrukciji vlade je izstopil iz vojnega ministarstva in postal tajnik oddelka za kolonije. V tem uradu so prišle do veljavne vse njegove bogate izkušnje iz južne Afrike in Egipta. Kot tajnik se je udeležil tudi pariško mirovne konference, kjer je posvetil največjo pozornost razdelitvi bivših nemških kolonij.

Ko se je leta 1919. začel nevarni pokret v Egiptu, je bil avtor knjige »Angleščina in Egipt« poklican, da imeni sporazum z Egiptom. Milner ni odklonil te težke misije in je začetkom l. 1920. odpotoval v Egipt. Prepotoval je ves Egipt ter se je vrnil v London z bogatim materialom. Po povratku je izposloval od vlade dovoljenje, da sme voditelj narodnega pokreta v Egiptu, Saad paša Zaghlul dobespi v London. Zaghlul paša je zaupal Milnerju, ni pa zaupal angleški vladi. Zato si je iznenadal od Mil-

nerja pisemo izjavo, da bodo v Londonu ravnali z njim tako, kakor da bi kakor da bi angleškega protektorata nad Egipтом sploh ne bilo več. In Milner mu je res dal to izjavo. Z Zaghlulom pašo bi se bil Milner sporazumel, toda ko so prispele poslanici v Egiptu l. 1920 ponovno v London, da bi definitivno sklenili pogodbo, jih je presečila Curzonova izjava, da se Milner pogaja privatno in da se vladu za njegov predlog dodelje sploh še ni brigala. Milner in

Zaghlul paša sta bila razočarana. Začetkom l. 1921. je Milner po brezuspešnih poizkusih glede neodvisnosti Egipa odstopil in šele dve leti pozneje je dočkal, da je oficijelna angleška politika odobrila njegove nazore. Milnerjevo ime se je čulo zadnjih v nedavni sporu glede Džaraheb med Italijo in Egipтом. Italija je bila pripravljena sprejeti Milnerjev posredovalni predlog, ki ga je na egiptovska vlada odločno odločila.

Vendar je najboljši!!

Dve sorodni pri ena dobra duša

Vrata jetnišnice so se odprla in na cestnih tleh je trdo stopil zopet prost. Korel Vičid je mlad, a zelo prefrigan kolesarski tat. Paznik ga je pogledal še enkrat zelo pokroviteljsko, Korelček se mu je zahvalil z navljam in nasmehom in jo udaril za vogalom v sredino mesta. Po raznih izložbah naloženo blago ga je dražilo in mikalo, mimo tu in tam pri zidu prislonjenega kolesa, čigar gospodar je bil tisti hip bogovekle pa se je komaj in le težavo pognal naprej. Roka je nehoti silila proti krmilu in nogu se je dvigala od tal sama od sebe tako, da se je krotile le z velikim naprom. »E, vsaj do pošte naj pride!« je očeval potihno in se krčil z desno po levemu. Vzplaval je nato po Dunajski cesti, se zavrel parkrat na vogalu Prešernove ulice, pogledal podjetno oblog sobe in se zazbal po njej niz dol čez most in na Vodnikov trg. Sredi različnih dobrot se je počut na enkrat skrajno nesrečnega, temne misli na meje prepodil še žarek pogled debeluške Ančke, služkinje brez posla, v ostalem pa prijazne sladke punčke. Pogledi Ančke so vžigali in v Korlovem srcu se vstajalo nekaj mehkega, kri pa se je zapodila hitreje po žilah. — Korel si je pozele ljubezni, Ančko so sprečevali tudi pomladanski občutki — nasmešek — in sorodni duši sta se našli.

Gori pod Golovcem je to bilo... Cež čas je moral Korel ves obupan priznati, da je »suhi«. Ančka je nekaj časa pomislila, naposled pa pogledala fanta v oči in dejala resignirano: »In jaz jača...!« To priznanje je bilo morda vrzok, da so se potem godile še čudne stvari. Korel je ljubil, Ančka tudi, to vse pa je do popolne sreče pre-

mašlo. Morala sta imeti denar. Domenila se, da se najdetra zopet zvečer. Nova ljubezen je postala gonilna sila, ki je gnala Korelčka na deo. Vse del se je na vlak brez pare v žepu in se potegnil v bližnjo okolico, kjer je imel znanec. Stopil je v prvemu in mu potožil svojo brdiko usodo. Posestnik I. Z. pa ima tako mehko srce, da Korelčku nikakor ni mogel odreči. Korelček mu je pravil, da se poprime dela, potrebuje pa trenutno nekaj soldkov. Posestnik je bil sprva nekaj v zadregi, ko pa je pogledal Korelčov pošteni obraz, se mu je storilo milo in je dejal: Korel, denarja nima, na — tu pa imam zlato uro, nesi jo v Ljubljano pa jo zastavi in dobil boš denar. Listek prinesi seveda nazaj! Korelčku so se navdušena vrtete oči in ni si mogel kaj, da bi ne rekel: »Cuji, posodi mi še kolo, ker se mudi, da hitro opravim!« Znanec, dobril mož je pomisli in zopet se mu je jelo v dobroti tajati srce. Korelček je čez hip sedel na kolesu. Predno je odpeljal se mu je razbil po obrazu še hudomenski nasmeš. Vse je šlo doslej tako gladko. Morebiti je hotel poprositi še za vinček pa mogoče še za ženo tisti hip pa se je spomnil, da ga čaka Ančka, da sedi na kolesu in da ima v žepu zlato uro. Pomignil je še enkrat z roko, nato pa ponigal z nogami in šlo je proti bell Ljubljani. Znanec je zrl za njim z mokrimi očmi in ga blagoslovil. — Storil je vendar krščansko delo umiljenja. Korelček pa se je peljal, popodne je zlato uro prodal, kolo zastavil, zvezcer pa sta se ljubila z Ančko.

Oni dobri človek pa leta mokri oči okrog po mestu in išče hvaležnosti, zlato uro in kolo.

Sokol

— Ob 25letnici sokolovanja Mila Krapeža. Brat Milko Krapež je eden izmed onih zaslужnih mož, ki so tisti in skromni gradili s svojim neumornim delom temelji na svobodi in bratstvu, ki žive in umirajo za svete ideale Sokolstva, izmed onih, ki so pravili pesem, »močno je čista, ne slavne«, le narod v domovinu jim je oni veliki oltar, na katerega so pripravljeni izliti zadnjo svoje kaplio krv. — Rojen je bil brat Milko Krapež dne 27. septembra leta 1876. v Ljubljani, ob koder so ga oddali starši kot rejenčka na Dobrovo. Od tod je prišel leta 1878., v starosti dveh let, v vas Budanje v Vipavski dolini, kjer je potekla zgodnjina mladost. Tam je obiskoval osnovno šolo pod vodstvom učitelja Andreja Legata. Pozneje je prispeval tiskajo sedanjosti staroga Jugoslovenskega Sokolstva brat Engelbert Gangl in s svojo prvo službeno mesto. V starosti 12 let ga je poslala mati v Ljubljano, tu je bil nekaj časa v kavarni kot »piccolo«. Ker ga to delo ni veselilo, se je posvetil urarski obrti in tako je v svojem trinajstem letu postal mojster — urarji, prav tam, kjer se danes na Jurčičevem trgu blesti napis: »Milko Krapež — urar.« Že takrat je v svoji otroški nevednosti na prigovaranje svojega mojstra posečal tedanje nemško telovadnicno na realki, za kar pa ga je podučil ob priljubljenem nastopu v tedanjem Kazini njegov očim s pošteno lekcijo batiti, če: »Med Nemce in nemščarji mi ne bo zahajal!« Telovadba pa mu je bila edino veselje in tako je prišel v telovadnico Sokola v Narodnem domu. Ko se je izucil svoje obrti, je krenil v tujino, da se zavzpeli. Prispel je, kakor nam opisuje v »Sokoliku«, v nemško mestecu Heimburg ob Donavi, koder si je z vestnim delom v živnosti kmalu pridobil iskreno prijateljstvo svojega mojstra in drugih tovarisev. Tudi ondje je zahajil ob prostem času v telovadnicu in je bil kmalu eden prvih. Pripravoval je: »Ko sem bil prispel tiskajo, je bilo tamkaj komaj 25 do

Prosveta

Reperoar Narodnega gledališča v Ljutljani.

Drama:
Začetek ob 20. zvečer.

16. maja, sobota: drama gostuje v Beogradu.

17. maja, nedelja: drama gostuje v Beogradu.

18. maja, ponedeljek: zaprto.

Opera:
Začetek ob 20. zvečer.

19. maja, sobota, ob 1/20: »Gostovanje Hudožestvenikov.« Na dnu. Izven.

17. maja, nedelja, ob 1/20: Gostovanje Hudožestvenikov: »Zenitev.« Izven.

18. maja, ponedeljek zaprto.

19. maja, torek ob 1/20: Gostovanje Hudožestvenikov. Medeja. Izven.

Šentjakobsko operetno gledališče. Sobota, 16. maja: »Zorin god« — opera, gostovanje v Sp. Šiški.

Nedelja, 17. maja: »Zorin god« — opera, gostovanje na Viču.

Šentjakobski gledališki oder. Sreda 20. maja: »Zaroka.« Snubač. Četrtek 21. maja: »Zaroka.« Snubač.

★ ★ ★

Vladimir Levstik:

P. J. Odavić

(P. J. Odavić: »Srodne duše.« P. J. Odavić: »Eseje.«

Vsek človek ima svoj strah. Ta se boji političa, oni upnika, tretji žene. Jaz se bojem police s knjigami, o katerih bi moral napisati »nekaj besedi«. Kolikor toliko dolgov: napol že smedenih besed, zapisanih v beležnici kakrja urednika, avtorja, avtorjevega prijatelja, ali pa celo v mojem lastnem spomini. Da, najopasnejši so baš obljube, ki jih sneš samemu sebi. Ktor hoče ukankiti blížnjega, najde vedno izgovor; ktor se iznerverja sebi, ga najde težko. Ne izpolnil obljube, za katero te drži tvoj velečenj Jaz, je isto, kakor zapraviti spoštovanje edinega bitja, ki te razume; prevariti edinega pravega prijatelja, ki ga imaš; razočarati edino dušo, ki te bo ljubila do groba ...

Tista polica je kazen za moje grehe. Pogledam jo in me izpresti. Sredi košča lo slisim ječati pod težo njenih žrtv. Po noči mi stoji na prisih v me davi. »Opresija jedna«, bi zapisal naš dobr prijatelj g. Pera Odavić ...

Evo, tudi njegove »Srodne duše«, in njegovit »Eseje« me gledajo z roba police, kakor le more gledati neizpolnjen dober namen. In vendar bi utrgnila zlasti prva knjiga zanimali naše čitateljstvo — ne glede na to, da mi nudita obevde priliko za občenjeno besedo.

Rekel sem, da nam je g. Pera Odavić dober prijatelj. Eeden tistih, ki nas niso spoznali šele v Jugoslaviji. Na vrtu hotela »Tivoli« — ali je bila nomara še »Švicarija? — smo l. 1907 ali 1908 prvič sedeli skupaj; gospod Pera z gospo, dr. Iliešić in le-temu nasproti moja dvajsetletna malenkost z umetniško ovratnicijo v prirodnih lašču, ki je v svoji neostrižnosti uspešno tekmovala s košato brado flirskega pokreta ...

Pomniti, da mi je ostaval naš gost iz Beograda izredno simpatičen dojem. Dojem moža s široko svetlobo naobrazbo, esteto s tankim čutom za vse, kar je mamilo mojih lastnih vznesenih dvajset let. Dojem pesnika iz najnjenosti, književnika iz veselja do književnosti: srečnega človeka, ki mu daje življenje dovolj sredstev, da se more razgledati po njem in dovolj časa, da se utegne izražati po milji volji. In mimo vsega: neobičajno blagega človeka, dovezetega za vse, kar je lepo in prav, občutljivega nasproti vsemu, kar se upira dobroti in lepoti. Moža nazorov s trdno izkristallizovanimi smernicami. Skoro bi rekel, da so se mi zdale to smernice za senčico preveč kristalne. In morda za trohico nagnjene k konservativnosti. Kaj hočemo! Dvajset let je dvajset let. Bil sem anarchist v vsakem pogledu. In kar se tiče smernic, res ne vem, ali sem jih vobče imel. Vem le, da sem gojil do takih stvari potobno spoštovanje, kakor do gub na obrazih ljudi, ki so bil dvajset let starejši od mene.

Kmalu po svojem povrtniku v Beograd se me je spomnil g. Odavić s knjižico »Pesme«. Razmišljajoč litika, obeležena po strogi brzdanosti oblike in mehki ototnosti vsebine. Kasneje sem čital menda vsa njegova dela: »Novele,« »Razmišljanje o Lepome,« Politički nemoral naše največje zlo, »Sutor i senke« (pesmi), »Križe mladosti« (novele), »Putem Čežnje in Smova« (pesmi), »Umetnosti i Umetnicima« (esej), — do »Srodni duš.« (izdanje knjižnice Rajkovića Čukovića, Beograd) in »Eseje« (samozaložba?).

Portret, ki sem ga zgoraj načrta, in načrta, ki sem jih načrta, bi skoro zadanesčal v notranjo označbo Odavičevih del. V pesmih raziskovanje vprašani, ki obhaja mladežčega človeka na njegovi poti, melanolito postalanje ob spominjih, mehka resnicka češčenje vsega, kar je lepo in dobro. In novelah skromni motivi iz tih vsekdajnosti, zapletljaj, ob kakršnih se čitatelj v resničnem življenju morda niti ne nustavlja, usode ljudi, ki žive dovolj udobno, dovolj v zatisu in dovolj enolito, da jih nikoli ne zagrabi vihar dramatskih konfliktov, ki mečejo človeka iz kolovozov tradicije ter limojo zakone in razgaljajo duše do krvavih mozgov. Prvobitne strasti in porazki zamisliki so tej rahločutni nature tuji; v Odavičevem delu ni svetov, ki mitsko vstavlja iz pesničeve besede, ni vršnih sluterj, ki bliskajo iz vsemirja v sili, ni stakov, ki ostavljajo v duši drhto, sled svoje melodije. Ti rahlji stvari vsebujejo malokrat tisteza, kar loči zloženo

pesem od porožene, z okusom napisano pravo zo mukoma izbruhnjene iz živcev in srca; imajo pa vse dobrodejne znake knjig, ki jih smemo opredeliti kot osebne, rekel bi, dnevniške odseve dozvetnih in skrbno negovalnih duš.

Dela, v katerih razmotrica g. Odavić »O Lepom,« »O Umetnosti i Umetnicima,« »Carstvu romantizma,« »O večno ženstvenosti,« o »Univerzitetskoj omladini,« o »Rastnosti,« še v teme tajne izazivaju, o »Človeku i Prirodi,« vodijo čitatelja v svet, ki leži v obliku in s temeljno obranoso med Ruskinom in Maeterlinckom. Ta, pri naših Kajkavcih zelo redka stroka lahkega, občutljivega ejeja se zdi tisto polje, ki roditi piscu najboljše plodove. V tem, kako izkuša uverti današnjega umetnika, da se ob svojem strastnem iskanju novih potov nevideni dovršenstev odružuje bitnemu smotru, je mnogo točnega spoznanja in mnogo žive lubezni do stvari, čeprav ... Da, čeprav! Toda o večni »edinozvezličavno-stiernesenskih vzorov je bilo prelitega že toliko črnila, da lahko prihranim svojo merico za druge stvari.

Radi bi opozoril naše čitateljstvo na »Srodne duše«, zbirko treh novel: »Hajdovna sonata,« »Pre pola veka« in »U prijateljevo kuči.« Zadnji dve sta intimni sliki iz rodbinskega življenja v onem starem Beogradu, ki danes že odmlira, načrtani po drobnogledu, z mimoično pažnjo na detajli, in nekam preobleženi z manj važnimi dialogi. Prva, »Hajdovna sonata,« pa nas vodi v tuju mestec, kjer biva pisatelj na letnem dopustu. Naključje ga seznamni z družlico mladih godbenikov in godbenic, ki vežboj Hajdovna sonata za bližnji koncert. Skupna ljubezen do glasbe splete med njimi prijateljsko vez; tuječ razlagata mladim ljudem svoje misli, zve tajne in težnje njihovih src ter pripomore gospodu Jovanu in gospodinji Ani, da se »zmenita in vzameta.« Tudi pri tej noveli nimam časa dodati k svoji opredelbi Odavičeve proze; kvečjemu to, da zraste iz podrobnih, obširnih in ljubeče-gostobesednih opisov »stujega« mesteca pret čitateljem že na prvih straneh živa in verna slika načema — Mairibora, kjer se je g. Odavić v resnicu pomudil pred nekaj leti. Ako se ne motim, je ta štokavščina glasbeni idila doslej prva in edina »supesnitve« Maribora v Jugoslovanskem leposlovju. Podobnost slike je presenetljiva; zlasti zato, ker se mireni, nizajoči, ponučno razmišljajoči način Odavičevega priovedovanja dovršeno skladu z nepatenčnim, sito pokojnim, razumno obdelanim licem pokrajine. Čitatejte in sodej!

Gospodin Pera naj mi ne zameri, da odmolim tudi žalostni del rožnega vencu. Devenindevedesetkrat s trnjem kronani mučenik je njegov jezik. O, ta ne bi bil njegov; da bi bil italijanski, švabski, madžarski ali vsaj bolgarski! Ko lista človek po vseh teh simpatičnih, bistromučnih, z ljubezijo in trudem napisanih knjigah, se nehote vprašuje: »Ali je mogoče, da bogata štokavščina nima besed za pojme in stvari, za katere jih imamo Kajkavci na kupec?« In če jih ima, zakaj jih g. Odavić ne rabí? V »Umjetnosti i Umetnicima« sem načel, ako se prav spominjam, na eni sami strani preko 30 francoskih in latinskih tujic v »Eseilje« mrgoli raznih »apersepcija, konsepacija, ambicija, akcija, dispozicija, regulatora, kombinacija, klasa, inspiratora, formiranja, ekvilibrusta, persepca, emocija, vizualnih halucinacij, esencijalnih atributa, fenomena, depresija« itd. itd. — povprečno po ena na vsako vrsto. Višek dovršenstva pa so v tem pogledu »Srodne duše.« Tu najdeš izraze kakor: »beogradski tišerie, »jedna ne znam koliko šuhova dugačka i koliko colli debela daska, »cipele sa visokim štiklama in maščinama, »jedan lepi ancug liht-grau, »kravata liht-blao« — in podobno ... Kako naj čita to čudno srbsčino, kdo ne zna vseh evropskih jezikov?

Na um mi prihajajo besede, s katerimi zaključuje g. Odavić svoj lepi esej »Univerzitetna omladina:«

»U koliko broj takvih mladiča in takvih devokaj v srpskem narodu našem bude sve več, in tukolo čemo sve više uslova i sve više prava imati, da u stvaranju naše srpske civilizacije, da i u čisto kulturnoj utakmicu s ostalim narodima pretendujemo na jedno od prvih mesta.«

Eeden izmed predpogeved civilizacije je spoštovanje do jezika, ki bodi tolmač te civilizacije. Brez tega spoštovanja ni prisotna na »čisto kulturnu utakmicu s ostalim narodoma, kamli »pretendenze na jedno od prvih mesta.«

Na kulturnu utakmicu se mudi in jedno od prvih mesta je zagotovljeno; o tem sem globoko uverjen. Zato tem bolj potrebno, da izgline tudi resna zapreka. Zdi se, da bo nenačen odstranitev v jugoslovenski sintezilja, nego je v oddelenosti; in k jugoslovenski sintezi bo prispevala slovenčina, aka nič drugoga ne, vsaj dober zgled na primišljeneje jezikovne čistoče in higijene.

To trdim, ne kot samokranski zadrnjenec, ampak kot jugoslovenski nacionalist.

G. Odavić je Ljubljani zvest in dobrodošel počitniški gost. Stavim, da bova sedela tudi letos kdaj zvečer na tem ali onem koštem ljubljanskem vrtu. In bova pri časi kajkavščega vinca ali štokavsko-muslimanske kave (bojim se le, da s primeščen cikoričnega katolicizma!) snovala kombinacija in izmenjavala »konsepceje« o tem, kakšnih »dispozicij« in »akcij« bi bilo najbolj potreba, da izpolnilo pozitivni »esencijalni atributi« našega srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda čim prej svojo nalogo; strnjene v obraz eone velike nacije. Ki ne bo po francosko »pretendoval« na prvo mesto, ampak ga bo po jugoslovensko v brzem pohodu zavezal.

In kadar bo tiste debate konec ga lahko spremim k mizarju, ki ni »tišler«, ampak zaveden Orjunaš. Naroci mu, da vzemame »jednu ne znam koliko šuhova dugačku

i koliko colli debelu dasku« ter napravi iz nje primočno krepak zabol. V ta zabol zolživa »štikla, »mašnice, »ancug liht-grau, »kravata liht-blao« in vso tako šaro, pa jo odpošljava — za Boga že enkrat! — Švabi nazaj.

Blagri

(Konec.)

IV. blagor. Blagor jim, ki so žejni in lačni; nasičeni bodo! Po krasni, daljši predigri, ki je sama za sebe umotvor verskega skladatelja, vstopi tenor. Cloveščuti v svojem srcu navzake volji k dobremu silo slabega. Ideal, svetost, pravica, stopite na zemljo, uslišite prošnje cloveštva, razenite temno noč, ki ga še objemlje. Po daljši medigr, v kateri skladatelj uporablja ugodni motiha tega dela v etesičnem, emharmonsko se prelivajočih harmonijah, se oglaša Kristus: Blagor onim, ki sišče resnice! Obrnite svoje vzore v nebo! Blažena srca, ki so se žrtvovala: kar so storila v Bogu, povrnojte jim nebesa. V širokih, zdržanih harmonijah se izgubi stavek v nebeški višavi.

V. blagor. Blagor usmiljenim, ker dosegli bodo usmiljenje.

Z obrnjenim prologom motivom vprej po osmetskem predigri skladatelj teatarski solo. Na mirnih harmonijah, prepletih semtertam z omenjenim motivom, pripoveduje skoro recitativno pevec o slavnem cloveštvu, ki se brezuspešno branil napadom. Obup tare dušo in gremke sozle gredo k Bogu. Po medigr, zgrajeni na dvi, gajocem se in padajočem iz zaporednih osmetskih not sestojecem motivu, pozove zbor basov mogočnega Boga, naj varuje svojce pred vragom. Podpira jih v tem pozivu s kratkimi pritrdili cel zbor. Osmetski motiv se čimdalje širše razplete, in narašča. Tirani, trestite se! Užaljeni človek hoče maščevanja. Zanj mora zasijati dan. — Sliješi in sliješi grozi moški zbor. In zopet glas iz višave. Kristus svari: Le meni samemu pristoja maščevanje. Usmiljenje daje blaženstvo. Na nadzemskem zboru v oktavnem spetu soprona in tenorja se oglaša nebeščan: Le, kdo odpušča, temu bo odpuščeno. V sopranskem solu pozivlja angel usmiljenja človeka, naj vrže od sebe sovraščvo. Naivno preprost je ta spes, a v srce segajoč. V pop pritrjuje nebeški zbor angelu. V globoki, zamaknjeni tišini konča stavek.

VIII. blagor. Blaženi vsled pravičnosti preganjani, ker njihovo je nebeško kraljestvo. Po pošastnih, dvigajočih se postopih nastopi satan. Ta je silen, neprémagan. Na zemlji je osvetla, ubijivo, Je greh in so solze. V pop se oglaša zbor pravičnikov. V počasnem, prelepem zborovem stavku pravičniki raje izbirajo mučeniško smrt v sveti veri do Najvišjega. Mogočno narašča zbor. V silnem, udarjajočem alegru se zagonja v pravičnost v varstvu resnice in pravice, tolažbe in plačila. Mirnejsi, tišji postaja njihova molitve. Po mirni medigr se oglaša Mater dolorosa, mezzo-sopranski solo. Mati sem Odrešenika, sedemkrat je preboden moje srce. Vidim tripljenje svojega sina. Zrtvuje ga za grehe sveta. Prestraši se satan. Trepetaje nad nemirnim, v dvaintridesetihkam bežčim orkestrom, v strahu se izpršuje, da li ni prišel konec njegove moči? Na nebeških, v enharmoniji plavajočih zvokih se oglaši Kristus: Blaženi, ki trpe zaradi pravičnosti, nebeša bodo Vaša! Osramoten prezna satan svoj poraz. V gracioznom hosanju spetu zboru končajo »Blagri«, eno največjih francoskih oratorijskih del.

Cesar Franck, stečer oplojen po Bachu, v »Blagrih« ne hodil po nemških poliponskih ali fugisanih potih. Njegova glasba ni glasba tuhanja in računanja, temveč je izliv srca, polnega hrepnenja in žive religijoznosti. V melodičnem oziru široko razpleteno, plastično, v harmonskem naslanjanju je se na enharmoniko zamenjavanje akordnih skupin, ki jih prepleta motivično, tematično delo. Orkester je pester, živojun, in ne le spremeljanje petja, temveč tvori malodan samostojno celoto. Zbor se lahko pevni, široki, na pevca v tehničnem oziru ne stavlja težjih nalog, a so lepa, oblikovno dovršena dela. Solistov je osem. Spretno so njihovi spevi razvrščeni med zborovske in orkesterske dele. V celoti so »Blagri« za en sam večer preutrudljivi, predolg, morda tudi preenolični, zato jih običajno po vseh delih, dveh večerih. Pevski zbor »Glasbene Matice« poje samo večji polovico. Tekst je prevedel g. Skrjanec, orkester pripravil za glavne skušnje g. dr. Čerin, koncertno prireditve bo vodil g. S. Kumar, ki z »Blagri« postavi prvo francosko in tudi najlepše delo na naš koncertal oder.

— Opera. G. Jug, novi domači bariton, je včera kot Silvio v »Giulietih« prvikrat nastopil. Smatramo g. Juga za ljubitelja — pevca, ki hoče le semtertam zdeli svoji želji po javnem nastopu. Govorno si je poiskal za svoje življenje varnejšo zavzetja, kot so operne deske. Njegov glas je precej sibak, v raznih legah še neizravnal visoki bariton, prav pestro nameten s odprtimi in odkritimi toni, ponekod spominjalčno na sentimentalno gjenijest glasu g.

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/1. Telefon st. 980 UNDERWOOD

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. maja 1925.

— Prilok kraljevske dvojice na Bled. Danes odpotujeta kralj in kraljica v Topolo. Kakor poročajo jutranji listi, odpotuje kraljevska dvojica iz Topole direktno na Bled na letovišče.

— Odlikovanje. Na predlog prosvetnega ministra je odlikovanje z redom Sv. Save V. stopnje vpokojeni šolski upravitelj, v Novem mestu Janko Leb a ne.

— Iz državne službe. Premeščen je od gume uprave v Srednjem za šumarja k gumi upravi v Bohinjski Bistrici Vinko Auer.

— Učiteljska imenovanja in vpokolitve. Na predlog prosvetnega ministra so imenovani: za stalnega šolskega upravitelja v Mostah pri Ljubljani Mihael Kosec, okrajni šolski nadzornik Ljubljana - okoliški in šolski upravitelj v Trebnjem, s tem da opravlja posle okrajnega šolskega nadzornika v Ljubljani - okoliški in šolskega upravitelja v Mostah; v Radovljici za stalnega šolskega upravitelja Leopolda Bajbiera, šolskega upravitelja v Bohinjski Bistrici; za stalno učiteljico pri Sv. Duhi pri Novi vasi, okraj Logatec, Franjo Grom, stalno učiteljico v Naklem. Vpokojen je šolski upravitelj v Starem trgu pri Rakeku Karel Piki.

— Minister dr. Žerjav vložil tožbo proti »Slovencu«. Kakor nam poročajo iz Beograda, je minister za šume in rudnike dr. Gregor Žerjav vložil tožbo proti »Slovencu« radi njegovega jažnjivega poročila o velikih gozdnih kompleksi pri Gjevgjellju. »Slovenec« je te dni jažnivo poročal, da je minister dr. Žerjav razveljavil odločbo sodišča glede dodelitve gozdov v korist nekega turškega bega. Poročilo je bilo povsem izmišljeno in »Slovenec« je pozabil na to, da minister za šume in rudnike ni pristojen se vmesavati v rešitev sodišča, katera vlagajo pritožbe radi lastniških pravic. Zanimivo je dejstvo, da je sodišče za razmejitve končalo svoja dela pred štirimi dnevi in rešilo spor v korist države. O tem je bilo obvezeno ministrstvo za šume in rudnike. »Slovenec« nasproti je pred petimi dnevi prinesel vest, da je minister za šume in rudnike razveljavil to razsodbo, kar ni resnično.

— Krožek za gojitev francoskega jelika in kulturo se je dne 30. m. ustanovil v Kočevju. To je tem pomembnejše, ker je Kočevje veljalo do nekdaj za najbolj zagrizeno nemško gnezdo v Sloveniji ter zve kočevski Slovenci pod močnim nemškim kulturnim vplivom. Temu enostanskiemu kulturnemu vplivanju je bilo treba postaviti protutež, ki bo blagodejno vplival tako na Slovence kot na Nemce. Obojim bo odprt svet blagodejne in plemente francoske kulture, ki je izstovetna s civilizacijo človeštva sploh. Profesor dr. Ilc se je že od jeseni žrtval in vodil z veliko vremeno kurz francoskega jezika, čigar posej je bil zadovoljiv. Na podlagi potrjenih pravil se je dne 30. pr. m. v lepi dvorani mestne hiše vršil pod predsedstvom ravnatelja Burgarja ustanovni občni zbor, ki je ustanovil društvo ter izvolil za predsednika mestnega župana dr. Ivana Savajca, za podpredsednika ravnat. realne gimnazije prof. Antona Burgarja, za tajnika prof. dr. Joska Ilca, za blagajnikinja nčitelja Franja Rupeška, za odbornika šolskega nadzornika Teja Betrijanja in za preglednika notarja dr. Vilka Mauerja ter prof. Milana Fabjančiča. Naj bi to društvo izpolnjevalo svojo visoko nalogu vzorno!

— Zvišanje poštnih pristojbin. Iz trgovskih krogov smo prejeli in pribodojemo: Da so sedanje poštné pristojbine pretirano visoke, je splošno znano in prizakovani smo da jih bo poštno ministrstvo v kratkem znižalo, nikakor pa ne še povisalo. Namen in naloge pošte je vendar ta, da pospešuje trgovino in obrt, da pospešuje državno zivljenje in prosveto, a pretirano visoke pristojbine so vsemu temu le v oviro. — Spričo visokih poštnih pristojbin omrežuje občinstvo svojo korespondenco na najnovejše pisma in dopisnice, na najnovejše brzjavke in telefonske pogovore. Ko je bila uvedena za nedeljske brzjavke in telefoniske pogovore trikratna pristojbina, ni bilo ob nedeljskih nobenih brzjavk in telefoniskih pogovorov. Zaradi previških pristojbin je bližnjek paketni promet do malega ubit. Čemu se je zvišala tudi pristojbina za eksprese pošiljke? No, do danes jih v Ljubljani več ne poznamo. Vse pisemne eksprese pošiljke dostavljajo vendar pismonoče z drugo pisemsko pošto vred, dasi bi jih moral dostavljati posebni uslužbenec takoj po prihodu pošte. Zato je za eksprese dostavo izdahn denar popolnoma tja vržen in brez pomena. Zadnji ukrep poštnega ministra je vsekakor v diamentralnem nasprotju z nalogom in namenom poštnih uradov.

— Državni uslužbenec in prestop v višje stopnje osnovne plače oziroma stanarine. Dodatno k svoječasnemu razglasu se pozivajo uslužbenec, ki zadobe od 1. januarja do 30. junija t. l. pravico do prestopa v višje stopnje osnovne plače oztrima stanarine ali do 15 odstotkov zvišanja najvišje letne osnovne plače, naj predlože pristojnemu ravnateljstvu predmetne proračune najkasneje do konca tega meseca z izjemo, da naj uradnik I. kategorije imoni 1. do 3, skupine II. kategorije predlože to proračune najpozneje do 20. dne t. m. — Prošnje naj predlože tudi vsi stališčni pravnavniki vseh kategorij, kateri so že dosegli 6 sluzbenih let.

— Izpopolnitve mešč. šol. Prosvetni minister je odredil, da se izpopolnijo vse 3 razredne meščanske šole v ljubljanski in mariborski oblasti v 4 razredne. V prilodnem šolskem letu, 25/26. bodo sprejeti v I. razred mešč. šol učenci, ki so uspešno dovršili 4. razred osn. šole.

— Občni zbor Zveze trgovskih gremiev. Peti redni občni zbor Zveze trgovskih gremiev in zadrug se vrši v četrtek dne 21. t. m. ob 10. uri predpoldne v Rogatki Slavini v Zdraviliškem domu.

— Polet češkoslovaških letalcev. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani sporoča, da priredi v soboto dne 16. maja zjutraj češkoslovaška tovarna letal Avia Miloš Bondy propagacijski polet Praga - Bratislava - Gorica - Udine - Bologna - Pisa - Rim. Pilot je Zdenek Lhoták, dva mehanika Josip Horák in Josip Chalupka. Polet se bo vršil brez prestopnika, če ne bo nezgod. Ker bo letalo letalo najbrže preko ozemja kraljevine SHS, je bil polet potom poslanitve češkoslovaške republike v Beogradu naznamen tudi ministrstvu zunanjih zadev v Beogradu.

— Zakup občinskih lovov. Pri okrajnem glavarstvu za ljubljansko okoliš je 28. maja ob 8. zjutraj javna dražba glede zakupa občinskih lovov Račna in VTC. Zakupna doba traja pet let od 1. julija 1925 do 31. maja 1930.

— Stanovanjski zakon. Kralj je včeraj podpisal in sankačional v skupščini sprejeti stanovanjski zakon. Danes stopi zakon v veljavo.

— Oti Kočevjar! Pišejo nam: Odkar so se kočevarski pangermani zvezali z republikanskimi klerikalci ter stopili pod črno zastavo doljenjevaške Skuški, kateremu so zadnji rešili še mandat, jim je silno zrastel nacionalni greben. Kadarko so gospod na poslanskih dijetah v Dolnji vasi mesto v Beogradu, vselej se napoti do svojega veleuplavnega zaščitnika večja politične deputacije Kočevjar pod vodstvom župnika Eppicha in »odličnega velepolitika« nekega koncipienta Roma, da se mu pokloni in se potolači z večnimi njegovimi obljubami. Predno so gospod Škuški prevzeli protektorat nad kočevarsko pangermansko politiko, je bil med Nemci in Slovenci v Kočevju vstvarjen že držabni most - eni kot drugi so obiskovali med seboj prireditve. Toda sedaj je zapihala iz župnišča druga: aka pride Slovenci na nemške pridrite, se jih smesi s primerjivimi burkami, Nemci pa, kar je zagrinjen, na slovenske pridrite sploh več ne pridejo. To se že dalj časa opaža. Posebno pa je ta okoliščina bila opazljiva v soboto: tako eminentno kulturno in lepo prireditve kot jo je priredila v soboto srednješolska mladina kočevske realne gimnazije, so Kočevjar bojkotirali. Ako mislijo, da so s tem kaj pozitivnega dosegli, se motijo: kočevski Slovenci so vsed svoje sloge danes tako močni v Kočevju in sicer ne samo politično ampak tudi gospodarsko, da bo šlo življenje preko onega, ki se jih ne pridruži. To je železna linija razvoja, ki ga otroška jezica nezmožne in omejene pangermanske klike niti za črto ne bo spremeni, pač pa bo sama dobila to, kar ji kot takoj gre.

— Objava. 8. majem 1925 se izloži občina Dobje s pomočno pošto Dobje in popisni kraj Presečno (občina Presečno) iz poštnega okoliša Planina pri Sevnici in se uvrsti v poštni okoliš Šlivnica pri Celju. Pomočna pošta Dobje bo imela zvezno s pošto Šlivnica pri Celju - vsak dan, razen nedelj. - Dne 31. oktobra 1921 začasno zavrnjena pomočna pošta Plešivec nadzorna pošta Velenje se s 16. majem 1925 ponovno otvorji. Zvezo bo imela s pošto Velenje vsak tork. četrtek in soboto.

— Smrt od gladi. Pred dnevi je v veliki bedi umrl mesarski obrtnik Cik-Marov v Virovitici na Hrvatskem. Pred kratkim je bil še imovit človek, imel je dve hiši in dobro uvedno-mesarijo. To je bilo pred tremiti leti, ko mu je umrla mati. Odslej se je vdajal vinu in alkoholu ter je zapravil vse svoje imetje. Umrl je vsed lekote. Našli so ga mrtvega na cementnih tleh.

— Zastrujanje z gobami. Težak Ante Matič iz sel Grudna v Hrancovini je nabral v gozdu gobe, katerih je doma skuhal. Gobe so bile strupene in je nekaj dñi po njih zaužitju v grozni mukah umrl.

— Dvojni umor. V veliki Drenovi sta Radoje Nastić in Stanoje Vračič napadla ter grozno pretrpa svoja sorodnica Košto Nastić in njegovo ljublico Anto Cosić. — Oklala sta ju z noži tako, da sta podlegla poškodbam. Morila so zaprli.

— Strašen čin. Delavka Katarina Kozak iz Batine na Hrvatskem je zakala z nožem svojega 9mesečnega vnučka ter se zatem sama ranila v trebuš. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je izjavila, da sam ne ve, zakaj je to storila. Čim ozdravi, jo odpošijejo na motranje v blažnico, ker je očividno, da ni normalna.

— Darila. Uprava našega lista je prejela za Društvo slepih Din 100, katere sta darovala gg. Fran in Roza Kračevič mesto vsega na krsto pokojnega ing. Civil Kocha.

— Srčna hvala!

— Bolni na želodcu, črevesu, jetrih in žolcu ter zlatenčni dosežajo z rabo priročne grčnice »Franz - Josip urejene prgačalne razmer. Strokovni zdravnik velikega slovesa posydeljuje, da so z yodo »Franz - Josip v vsakem oziru prav zavoljni. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

— Izgubila sta se 2 lovska psa prepeljara. Pes, repavec, psica kratekodiaka. Oba postrnurjuje harye. Čujeta, da so z yodo »Alič in »Beba«. Kdor zna, kaj o njih, naj iavi proti nagradi Pavel Steletu, Kapiteljska ulica 3.

— Elitno vrtno veselico priredi Belokranjska podružnica S. P. D. pod pokroviteljstvom blag. g. dr. Jos. Tomiška, predsednika osrednjega odbora S. P. D. v pridku za zgradbo plan. doma na Mirni gori o prilikl planinske tombole 17. maja na vrtu in v vseh prostorih hotela »Tivoli«. Spored dneva: Ob ½1. uri sprejem belo-

kranjskih gostov in svatov na gl. kolodvuru. Nato obihod po mestu z godbo Dravsko divizije. Ob 15. uri velika tombola na Kongresnem trgu. Ob ½17. uri odhod z godbo hotel »Tivoli« na vrtno veselico. 1004/n

— Z rabo »Neosan« kreme se trpežnost obutve znotratno poveča.

50/n

(Rožna gorica, pravilno! Rožni grič deset

členih hiš, oziroma vil. Sedaj gradijo novo hišo gospe Benčanove, a nad ribnikom ob Večni poti si stavi hišo z. Fabijan, zraven gostilne. Pri mostičku pa si postavi enodružinsko hišo slaščar g. Bischof. Rožna dolina pa se tudi vse transko modernizira in olepšava. Cela kolonija, ki steje že nad 300 hiš, je razdeljena po ameriškem načinu na ceste, ki so označene z rimskimi številkami. Ceste in hiše so že doble tukne in trpežne tablice v zeleni barvi. Ker so ceste dovolj široke, se polagoma izpremene v avencije, to je ceste, ki imajo na vsaki strani drevored. Ceste III., IV. in VI. so dobre že letos nove nasade (kanadski topoli in robinje). Ob hišah so že skoraj povsod bilo nasuti hodniki z betonskimi okvirji. Za vse te praktične in olepševalne naprave se je zavzel agilno Olepševalno društvo. Sedaj je Olepševalno društvo razpalo tri nagrade po 500, 300 in 200 dinarjev za gojitev najlepšega cvetja na vrtovih ob hišah, oziroma na oknih. Ze se je začela razvijati načepa tekma. Prebivalci Rožne doline, kakor tudi obiskovalci iz mesta si že le še odpravo nekaterih nedostatkov s pomočjo mestne občine. Predvsem bi se nači drevored ob novi mestni cesti podaljšal do restavracije Rožna dolina, oziroma naj bi se zasadilo drevje tudi na desni strani od bivšega nemškega dresura. Hiša do prve hiše, Gospod Knop, rodom Čeh, je eden onih čeških rojakov, ki jih je avstrijski uradniški sistem pregnal iz domovine z namenom, da zatre v njih narodno zavest. Toda Knop ni klonil duha. Usoda ga je zanesla med Slovence, kjer se je čutil popolnoma domačega. Podpiral je težnje Slovencev ter nastopal proti ponemčevanju našega življa v Mariboru. Prva leta je služboval v Ormožu in Ptaju, kjer je sodeloval pri različnih narodnih in obrambnih društvenih ter jih s svojimi nasveti moralno, deloma pa tudi materialno podpiral. Pozneje je bil premeščen v Gračec, kjer je navezal stike s tamnošjo slovensko uradniško kolonijo. Nato se je preselil v Maribor, kjer se je istotako aktivno udejstvoval na rodno - gospodarskem polju. Kot zvesti sin velike majke Slavije je v Mariboru takoj prisotil k Jugoslovensko - češkoslovaški Ligi, čije podpredsednik je še danes. Gospod Knop, ki je ob prevrata prevzel vrhovno vodstvo davčnega urada in stopil leta 1923 v pokoj, je bil v svojem službovanju veden in očiščen davčni uradnik, čigar zmožnosti je vpoštovanju tudi avstrijsko vlado, še bolj pa je cenila njegovo delo Jugoslavija, ki ga je v kritičnih časih pozvala na krmilo mariborskoga davnega urada, kjer je ostal do svoje vpokolitve. Snoši so zasluženu delavnost v pionirju češko - slovaške zbiljanja pridelovali mariborski Čehi lepo podnikni, kateri so prisostvovali tudi mariborski Slovenci ter se tako oddolžili odličnemu mo-

za trgovino in industrijo (Kreditanstalt für Handel und Gewerbe) v Celju svojo podružnico, ki bo nastanjena v poslopu Jadranske banke v Aleksandrovi ulici.

— Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Križu« na Cankarjevi cesti.

**Oglejte si
- pred nakupom -**

veliko izbiro

oblek

po najnižjih cenah

pri **Jos. Röjna, Ljubljana**

Iz Maribora.

— Lep jubilej. Danes v soboto slavi v krogu svoje rodbine 70letnico rojstva gospod svetnik Ivan Knap. Kljub številnim težavam v življenjskim bojem je simpatični jubilant dočakal popolnoma zdrav v 70letnico svojega rojstva. Gospod svetnik Knap, rodom Čeh, je eden onih čeških rojakov, ki jih je avstrijski uradniški sistem pregnal iz domovine z namenom, da zatre v njih narodno zavest. Toda Knop ni klonil duha. Usoda ga je zanesla med Slovence, kjer se je čutil popolnoma domačega. Podpiral je težnje Slovencev ter nastopal proti ponemčevanju našega življa v Mariboru. Prva leta je služboval v Ormožu in Ptaju, kjer je sodeloval pri različnih narodnih in obrambnih društvenih ter jih s svojimi nasveti moralno, deloma pa tudi materialno podpiral. Pozneje je bil premeščen v Gračec, kjer je navezal stike s tamnošjo slovensko uradniško kolonijo. Nato se je preselil v Maribor, kjer se je istotako aktivno udejstvoval na rodno - gospodarskem polju. Kot zvesti sin velike majke Slavije je v Mariboru takoj prisotil k Jugoslovensko - češkoslovaški Ligi, čije podpredsednik je še danes. Gospod Knop, ki je ob prevrata prevzel vrhovno vodstvo davčnega urada in stopil leta 1923 v pokoj, je bil v svojem službovanju veden in očiščen davčni uradnik, čigar zmožnosti je vpoštovanju tudi avstrijsko vlado, še bolj pa je cenila njegovo delo Jugoslavija, ki ga je v kritičnih časih pozvala na krmilo mariborskoga davnega urada, kjer je ostal do svoje vpokolitve. Snoši so zasluženu delavnost v pionirju češko - slovaške zbiljanja pridelovali mariborski Čehi lepo podnik

Moda.

vitknjeno nad polovico ovratnika ali pa sploh brez igle. Zelo lepo se nosijo, bell mehki ovratniki na pisanih srajcah. Ni treba seveda omeniti, da je nasprotna kombinacija izključena. Mehki ovratnik istega vzorca in barve kakor srajca, je še bolj praktičen, nego bell, vendar pa se nosi samo na promenadi in pri sportu.

Trdi ovratnik ostane vedno najelegantnejše dopolnilo moškega perila. Oblike so različne, vendar pa priporoča moda v prvi vrsti nizke ovratnike. Ni res, da morajo veliki moški nositi visoke ovratnike. To je odvisno od poenotenjevega okusa. Najelegantnejši so srednje visoki odprtvi ovratniki. Povsem zaprti ovratniki zdaj niso moderni. Enostavni ovratnik je mogoč samo pri fraku in smokingu, sicer zahteva moda v vseh slučajih dvojne ovratnike. zadnje čase je nastala v tem oziru sprememba in se nosijo lepo nizki, ozko odprtvi ovratniki. K njim spada kratka samovezica, pri tem pa mora imeti tako zvani muleček v sredini mahten vozel, obe poloviči sta pa zelo veliki in stojita pred špicama ovratnika.

Manšete morajo biti dvojne in že prisite k srajci. Priprite manšete so shocking in pravi gentlemani jih nikoli ne nosi. Zlasti pri srajcach k fraku ne smejo biti manšete nikoli priprite in zato je najbolje imeti takozvane rokavne manšete, ki jih je lahko menjati. V napraski in manšetah se najbolje uprlejajo enostavni gumbi brez vsakih okraskov in vzorcev.

Longchamp

Otvoritev tekmovalne sezone v Longchampu velja že od nekdaj za barometer predstojec pomicljanske in poletne mode. Letos so prevladovali na tej tekmi svetni toni. Mnogo je bilo enesemblov one tekmovanje barve, ki ji pravimo beige. Povernost so vzbujale čestete kombinacije z slatennastimi toni. Čitatecji si pa ne smejte misliti, da je to komedijantovo. Gre za motno, platinovano zlato. Iz takega zlatenastega blaga se delajo široki pasovi, oblike iz kasha, pa tudi aplikacije in bordure. — Važno vlogo igrajo zadnje čase v modi barva. Gre v prvi vrsti za kompozicijo enotarnih delov. Moderno barvarstvo je doseglo s svojimi metodami čudovite uspehe v mešanilih in komplikiranih tonih, iz katerih nastanejo povsem nove barve. V barvah klobukov prevladuje vijoličasta in modra barva. Neka referenca je prizorovala celo dežni plasč iz rdečkastega taffetas, čigar podloga je bila iz škotskega taffetas. Nagnjenje k svetlim barvam je tako veliko, da bodo dame kmalu od nog do glave bele ali pa svetlo sive. Tako vidite na primer solidni plasč iz temnomodrega repsa. Zanjena se ob straneh. Do tu je vse v redu. Kar naenkrat pa opazite zadaj — pripeti panneau, ki tvori bolero. Taka prednost bi bila pred dvema letoma nemogoča. Danes pa je nihče niti ne opazi. Nekateri plasti so imeli v Longchampu originalno in posebno garniturino: bili so sešči tako, da so imeli obliko žimnice (matellasse). To štepanje ima dekorativni pomen, če se rabi svila ali kak drug suškanec, ki se po barvi razlikuje od plasča. Tak plasč matellase ne potrebuje niti centimetra druge garniture in vendar napravi prav lep vtip.

Ovratniki in manšete

Oblika moških ovratnikov je podvržena pogostim spremembam prav tako, kakor oblika kravat. Ovratniki so ali stoječi ali ležeči, enostavni ali dvojni, trdi ali mehki. Letos so v modi zlasti mehki dvojni ovratniki. Ti ovratniki imajo svoje dobre in slabе strani. So zelo praktični, ker se dajolahko prati, zato jih nosimo v službi, pri sportu, na lovnu, na turistična itd. Mehki ovratnik se pa kaj rad pomemča, obnosil in zmanjša, tako da ga moramo malone vsak dan menjati. Pri mehkih ovratnikih je mogiča samo ena vrsta in sicer dvojni ovratnik. Mehki ovratniki z luknjicami za igle niso več moderni. Nosijo se brez luknjic in zapesti kolikor je mogoče s kratko iglo.

To in ono

Nova obljubljena dežela

Prof. dr. W. Bolz iz Lipskega se peča s problemom, kako bi se dalo kolonizirati malajsko otočje, ki je po njegovem mnenju najlepši del zemeljske. Ce bi to otocje kolonizirali, bi dobilo človeštvo novo obljubljeno deželo, kamor bi se lahko zatekel marsikdo, ki zdaj čuti, da je preved ljudi in premalo življenjskih potrebskih. Stivilo prebivalcev tega otočja znaša 60 milijonov, torej približno toliko kot Nemčija. Prebivalstvo je razdeljeno na ozemje, ki bi se razprostiralo, prenešeno na zemljevid Evrope, od Irske preko Italije in Poljske tja do Kaspijskega morja. Poverytne obljubljene krajne so pomešani s takimi, kjer pride na vsak km² po 1000 prebivalcev, kjer je torej gostota prebivalstva skrat včasih nego na povprečna gostota v Nemčiji. Za človeka igra važno vlogo tudi pri razdelitvi prebivalstva. Zunanja stran omenjenega gorskega grebena na jugozapadni obali Sumatre, na južni obali Jave itd. je takisto strma in skalovita, da je izključeno napraviti tu pristanišče. Vse prometne zvezne so na notranjosti strani in imajo svoje sredise v Singapurju. Angleži dobro poznavajo lego tega krajev, ki so zelo prikladni za mednarodno kombinacijo. Malajci so tudi naselili otokje z notranje strani in izpodrili primitivno prebivalstvo pragozdov. V historični dobi so prodri trije najznamenitejši azijski trgovski narodi, Indijanci, Arabci in Kitajci. Arabci so prisli kot nosilci islamskega in so delovali samo razdaljno. Indijanci so postali dejstveni koristni, ker so začeli sejeti riž, ki je zdaj najvažnejša kulturna rastlina v tujini in glavnih vlagih dohodka.

Prof. Bolz, ki je prepovedal vse malajsko otočje, smatra, da bi se morale za te kraje bolj zanimati zlasti one države, kjer je preved ljudi in premalo dela. Ev-

ropa preživja težko gospodarsko krizo, in jena sveta dolžnost bi bila začeti pametno izseljeniško politiko. Ce tega ne storil, naj pripšejo posledice sebi tisti, ki danes odločujejo o osudi narodov.

Pristne angleške liste

Chantung svilo, kakor razno angleško blago za dame in gospode najnovejšega uvoza po prav ugoden ceni prodaja

Drago Schwab, Ljubljana

O pameti rastlin

Moderna znanost kaj rada načenja vprašanja, ki se zde na prvi pogled, da so izumetnica in brez podlage. Precej dolgo je že od tega, ko se je biologija poslušala živalstva in odkar dokazuje, da morajo tudi živalstvu pripisati gotove duševne sposobnosti. Med živalstvom nastopajo pojavi izredne premennosti, izredne previdnosti, kakoršnih v gotovih primerih ne najdemo niti pri človeku. Tako so biologji približili do pojma živalske duše. In o tej živalski duši obstajajo že celi zborniki znanstvenih razprav v učenih knjigah. Vsak leto izdajajo znanstveniki nove knjige o živalski duši in dokazujojo že rastloč so rodnost s človeško dušo. Pri nekih primernih narodih pa so živali že dolgo prej pripisovali celo neumrjočo dušo. Kaj čuda, če so torej moderni znanstveniki direktno potrdili vprašanje o duševnem življenju živali, ki morda še ni tako izrazito kakor pri doralem človeku, ki pa mestoma daleč nadražuje duševno življenje novorojenčkov tja do prvega leta.

Biologji pa so šli v zadnjem času še dalje! Začeli so raziskovati življenje rastlin. Tudi v rastlinstvu niso tako enostavno. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost, ki ne more biti zgolj mehanična in brezčutna, mrtva. Obratno mora biti izraz neke notranje živilske sile! Stari modrijan Aristotel je iznašel pojem entelehije, s čemer je mislil na silo, ki žije in bije v rastlinstvu in brezdušno, kakor si navadno mislimo. V rastlinstvu najdemo n. pr. naravnost čudežne pojave prilagodljivosti: Zlasti v rastlinstvu neka notranja smotrenost

Gospodartsvo

Tobačni monopol v Jugoslaviji

Sofisko »Slovo« pričuje informativni članek o položaju naše tobačne industrije, v katerem izvaja:

»Tobačna industrija v Jugoslaviji se nahaja v ostri krizi, ki je v prvi vrsti posledica politike tobačnega monopola. Do leta 1922. ni pokrivala tobačna produkcija v Jugoslaviji ne domaćih potreb, vendar pa se je že takrat pridevalo več tabaka, nego ga je država potrebovala. Ta razvoj produkcije gre na račun tobačnega monopola, ki je naglo zvišal količino in ceno tabaka z namenom, da pospeši obrat v državnih tobačnih tovarnah in sicer leta 1919. na 5 milijonov kg po 6.90 Din. leta 1920. 9. 400.000 kg po 8.49 Din. leta 1922. 9. 700.000 kg po 26.30 Din. leta 1923. 18 milijonov kg po 39 Din. in leta 1924. 27 milijonov kg po cenenah, ki še niso določene. Te oficijalne podatke o cenah, po katerih je jugoslovenski tobačni monopol kupoval potrebne količine tabaka, smatrajo mnogi za zelo točne. To naglo skakanje cen tabaka v Jugoslaviji je imelo za posledico znatno nadprodukcijo tabaka, ki je dosegla že leta 1922/23. 5.500.000 kg, lani pa celo 17 milijonov kg. Država pa ima pri prodaji tega tabaka težkoče, ker ima monopol pelno skladisca slabege v dragega tabaka.«

Uprava monopolov mora začeti vsako leto s 1. novembrom kupovati tabak. Navzic temu se je pričel nakup tabaka lanske letine šele nedavno in sicer po cenah, ki so presesteli vse proizvajalce. Prvovrstni tabak je plačevala država po 15 do 30 Din. kg, ker ga je postavila namesto v prvo (po 80 Din.) v zadnjo kategorijo. To znižanje cen tabaka v Jugoslaviji se čuti temboli, ker so cene poljedelskih predelkov v primeri s cenami lanskega leta zelo poskocene. Vendar pa je še precejšen del predlanskega tabaka nerazprodan in država hoče tudi pri tem tabaku občutno znižati cene. Ker so skladisca tabaka v Jugoslaviji prepuno in ker je prodaja štega v inozemstvu malone izključena, preti proračunu nevarnost znatnega deficita. Upravi državnih monopolov se zato niti kaj ne mudi kupovati nove količine tabaka lanske letine, ali pa ga kukuje po skrajno nizkih cenah z namenom, da po možnosti zniža predstojecih del v svojem proračunu.

Omenjeni fakti iz prakse tobačnega monopola v Jugoslaviji so nam zelo dobrodošli za razumevanje in pravilno oceno prednosti naših svobodnih produkcij in prodaje tabaka. Zato se temeljito motijo oni, ki zagovarjajo uvedbo tobačnega monopola ali državnih monopolov v tobačni trgovini pri nas. Tobačna trgovina je najmanj prikladna za državni monopol. Edino, kar bi si še lahko želeli v tem slučaju, je razvoj tobačnih zadrug kot nadzornih in regulativnih organov privatne iniciative.«

Draginja

Med drugimi problemi je bilo na dnevnem redu XI. mednarodne parlamentarne konferenc za trgovino tudi vprašanje draginje. Osnova za debato je bila podana z referatom bivšega ministra in predsednika francoskega senata Adolfa Landria. Referent se je dotaknil v svojem poročilu mnogih temeljnih idej, med katerimi je bila prava ta, da je draginja relativen pojem, da je pri raznih slojih ljudstva draginja različna in da so v sedanji razmerah z draginjo najbolj prizadeti uradniški krog, kakor tudi vsi oni, ki dobivajo sredstva za življene v obliki papirnatega denarja. Slabe posledice draginje so lahko rezultat denarne inštanci v neredu v boznih težajih. To je mogoče preprečiti potom stabilizacije valute, če se uvede zlata valuta, do katere se pride na različne načine v skladu z razmerami v dotednici državi. Obenem pa je vzrok draginje tudi nezadostna produkcija. Poizkus reprezivne politike glede cen imajo samo slabe posledice. Edino sredstvo proti temu zlu je napredok industrije in varnosti. Slednjič bi kazalo vsem državam zimpreje urediti v zraku viseče medsebojne finančne probleme in začeti s praktično politiko medsebojne pomoči. Odstraniti je treba tudi vse ovire v svobodni mednarodni trgovini.

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

»Za 10.000 frankov si upam vse. Zapustim lahko in se preselim v Zemun. S tem denarijem si lahko tam osnujem lepo trgovino.«

Stražnikove besede so se zdale verjetne, sicer pa tudi grofu ni preostala nobna izbira. Moral se je hitro odločiti, akaj je hotel presestiti svoje sovražnike.

»Kdaj hočeva pričeti? Kam se najpreje napotiva?«

»Z delom morava takoj pričeti. Vsaka ura zamude lahko povzroči pogubo. Jaz grem naprej, dobiva se v eni uri na cestnem vogalu.«

Stražnik je pozdravil in odšel. Takoj nato je vstopil Toni, držeč v rokah taso, na kateri so bila mrzla jedila in steklenica vina.

»Nekaj morava preje jesti, gospod grof, sicer ne bova vzdržala novih naporov.« Postavil je taso na mizo in serviral grofu.

»Ali si se že najdet Toni?« je vprašal ter želeno posegel po jedilih. Pri pogledu nanje se je pojalo močno čustvo velikega gladu.

»Ne, gospod grof, še ne. Stvari sem iztaknil po navečem trudu.«

»Potem se vsedi in joč z mano!« Ker se je sluga pomislil je pripomnil: »Jei, ker nimava izgubljati mnogo časa. V eni uri znova prične hrbta.«

50

Toni, ki je bil izstradan, se je vsezel in posegel po jedilih.

»Sedaj bo gospod Coletti, kakor sem prepričan, imel večji respekt pred nama. Enega izmed njegovih telesnih banditov ni več.«

Grof je nahalko stresla groza. »Ubil sem ga,« je mrmljal. Nato je v dušku izplil kozarec vina. »Moral je tako biti, tudi on bi name ne priznala!«

»Ako bi ga ne bili, gospod grof odstranili, bi jaz Janes ne bil več živ. Meni je bilo namenjeno.«

»Ti in Lora! Vajmo življenje je bilo odvisno od njegovega. Ne kesam se, da sem mu zabil klij v lobanjo.«

Toni je zadovoljno pričimal, govoriti ni mogel, ker je imel polna usta. Wolkenstein si je izprševal test. »Nisem te storil namenoma. Skrb in razburjenost mi nista pustila, da bi si stvar razmisliš. Tako se je zgodilo, da sem takoj udaril.«

Toni je požrl zalogaj in ravnodušno pripomnil: »To je bilo edino, kar je bilo mogoče. Dobrodružna prigovaranja bi me ne poslušal.«

Presenečeno ga je Wolkenstein pogledal. »Toni, ti presojaš stvar docela hladnokrvno. Toda prav gotovo se veselim, da je tvoja roka čista njegove krvi.«

»Ako se bodo dogodki tako razvijali, pridev tudi jaz še na svojega moža!« je odvrnil Toni. »Tako posebno strašno si stvari ne predstavljam, ako sem ubil neko dvonogovo zver.«

Med tem sta končala jed in se spreoblikela. Kmalu na to je prišla določena ura in oba sta zopet zapustila hotel. Na določenem kraju sta našla stražnika, ki je Toni vorašal za me.

naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. junija t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 55.000.000 škatljic švedskih užgalic. — Dne 5. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave borovih desk. — Dne 6. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave firme. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Ilustrirani pregled privrednih i kulturalnih institucija v Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Po Ministrarstvu Trgovine i Industrie povlaščeno izdanie »Klub Jugoslovenskih Pomoraca« v Zagrebu zakasnilo je nešto sa izlaskom iz štampe usled ogromnega, in naknadno nagomilanog materiala. Svinja interesarne in sudjelovala u Ilustriranom Pregledu, dajemo stoga bez svake daljnje obavijesti do znanja, da rečen album izlazi definitivno koncem mjeseca jula ove godine, što molimo, da pt. sudjelovači izvole uvažiti. Pozivamo ujedno ovim putem sva ona poduzeća, koja bilo da nijesu poslala još teksta i ključeve (ili slike), bilo da žele kakov na-

knadnu promjenu, da to bezodplačno najkasneje do 31. maja o. g. gučine, jer se kasnije reklamacije neće uvažiti.

— g Dobave. Direkcija državnega rudnika v Ljubljini sprejema do 22. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov grabelj (sistem »Adler«), do 25. maja t. l. pa glede dobave 300 kg vijakov za spojnice. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. maja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg mila za pranje; pri direkciji državnih železnic v Suboticu glede dobave mrežje za plinsko razsvetljavo; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave papirnatih trakov, modre galice in salmaka. — Predmetni oglasi so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Prodaja starega papirja se bo vršila dne 10. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Suboticu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ubogi! Kako kašljaš!

In kako hričav si! Ako bi imel čudo vite TORO* prisne karamele vedno pri sebi, ne bi tako trpel! Vsakemu bolniku se toplo priporočajo, ker so se stavljene iz 5 raznih zdravilnih zelišč. Za otroke kako priporočljivo. Dobijo se za tri dinarje pri vsakem trgovcu. Poskusite jih!

146

Tatvine poštnih pošiljek

Pri kontroli poštnih pošiljek, ki prihajajo z včiki od severa, so na beografski pošti že dalje časa opažali različne nerodnosti. Že nekaj časa sem se jeli na nepojasnjeno način zmanjkovali razni poštni zavoji, ki so bili odpolnjeni na različni naslovne v Srbiji. Zadnje tedne pa so se vršile tatvine po poštnih ambulančnih voz kar na debelo, tako da tripi poštna uprava naravnost velikansko materijalno škodo, obenem pa se je seveda tudi v ljubljanskem vozilu staro nezaupanje v red in upravno poslovanje. Uvedena je bila zato še strožja kontrola, obenem pa se je odredilo vse možče, da se pride povzročitelji nerodnosti na sled. Stroža preiskava med poštnimi ambulančnimi osebjem je ostala negativna in se je nasprotno dokazalo, da to osebje posluje zvorno. Tako se je kmalu uvidelo, da se mora krivca iskati drugod. Tekom temeljitega poizvedovanja se je dognalo, da zvršuje tatvine dobro organizirana tatarska družba. Sprva se je menilo, da izginjajo pošiljke že na proggi v Sloveniji. Varnostni organi so bili na to opozorjeni, natančno zasledovanje in stroga kontrola pa je kmalu pokazala drugače. Na sloven-

skih progah ni zmanjkovala nikdar nicesar, zavoj pa so pričeli na skrivnost način nakrat izginjati naprej od Zagreba do Sisika in Vinkovcev. Ker so poštni vagoni strogo zavarovani in je notri vedno po več osebja, detektivi niso med njimi opazili nič sumljivega. Zato so prišli do prepričanja, da se tatovi očvidno v posarnih vlaikih skrivajo vedno v wagonu tiki za poštnim vozom, odkoder se utihotapljuje na platformi v stranišču poštnega vozila in na dogovorjenih mestih mečjo skozokence pakete svojim tovarjem, ki jih čakajo ob progi. Ta način krate je bil najbolj enostaven in najbolj verjeten. Vsesed poštenski odredbi pa so postali zadnje dni popovi previdnejši, čakajo, da se razburjenje poleže in se nato spravijo morda zoper še pridneje na tatinski posel. Ker je na ta način zmanjkovalo veliko poštnih zavojev, je verjetno, da jih imajo tatovi spravljeno po svojih azilih v raznih hrvatskih mestih in sedaj razpečavajo vsebno tamkaj in med ljubljanskim na kmetih. Ker pa so na to možnost opozorjene vse varnostne oblasti po Hrvatski, je upati, da se nevarna sodržina kmalu kako ujame in pride v pest pravice.

„Svobodna Belgija“

IZ Bartoneve knjige o svetovni vojni posnemamo zanimive podatke o tem, kako je izdala belgijski patrijan in novinar E. van Doren za časa nemške okupacije s pomočjo krožka zvesti domačinov proti nemški list, kako je zastrupljal življenje von Bisingu in drugim dozdevnim zmagovalcem nad junakšo Belgijo. Te novine so bile zagotonet pojav. Izhajale so po potrebi in ničle ni vedel, kje in kako se ti skrajo. Imenovale so se »La lebre Belge«. List so tiskali pred nosom von Bisinga, vrhovnega poveljnika nemških okupacijskih čet v Belgiji, in od vsake izdaje so po polohi eno številko na njegov prag. — Pogum in nezrašenost izdajateljev tega tajnega lista je bila znana po vsem svetu, in to je mnogo pripomoglo, da je Belgija zoper dobila svojo svobodo. Ta list se je norčeval iz stroge nemške cenzure in je počenjal, kar je hotel. Nemški generalni guverner Belgije je nekoč razglasil, da dobi posebno nagrado in visoko odlikovanje tisti, kdo uniči taki proketi list. Na glavo izdajatelja in urednika je bila razpisana zoper, ali glavni problem je bil, ugotoviti, kje se list tiska. Trume detektivov in vuhov je mobiliziral nemški štab, toda vse je bilo zamen. »Svobodna Belgija« je izhajala klub najstrožjim odredbam nemških okupacijskih oblasti.

V trenotku, ko so se Nemci polastili Belgiji, je ta list avtomatično prenehala izhajati. Lastništvo je vedelo, da bi prišel Nemcem v roke in ni hotel delati za tuje. Zato so moralni Nemci sami izdajati informacijske organe, ki jih pa v Belgiji nihče ni čital. Kot način je bila izdala list »Svobodna Belgija«, svoj lastni list »Svobodna Belgija«, ki so ga čitali stotisoč. S posebno ironijo se je lotilo uredništvo poveljnika Bruslja. Uredniški prostori so bili pogrenjeni v nepodprtimo tajno. — Ker niso bili nikjer varni, so uredniki več poslušali, da delajo v neki votlini, ki se vozil z avtomobilom. Nemci so se penili od jeze, ko so čitali to zafrakcijo.

Naravno, da tudi čitalci niso vedeli, kje se list tiska in izdaja. Spriznjeni so se moralni s tem, da so ga od časa do časa čitali, in če so moralni le predočiti čakati na naslednjo številko, so se bali, da so uredniki že objavljenci. Še bolj je grizala zagotek samega generalguvernerja. Čemu je bila vsa njegova moč, ko pa niso mogli izpolnit njegovega povelje? Sedel je ovenčan s slavo v palači, pa zadnji belgijski kmet mu je kazal osle, češ, saj nam moreš do živega. List so raznašali po Belgiji in med vojno so ga čitali stotisoč. S posebno ironijo se je lotilo uredništvo poveljnika Bruslja. Uredniški prostori so bili pogrenjeni v nepodprtimo tajno. — Ker niso bili nikjer varni, so uredniki več poslušali, da delajo v neki votlini, ki se vozil z avtomobilom. Nemci so se penili od jeze, ko so čitali to zafrakcijo.

Naravno, da tudi čitalci niso vedeli, kje se list tiska in izdaja. Spriznjeni so se moralni s tem, da so ga od časa do časa čitali, in če so moralni le predočiti čakati na naslednjo številko.

Wolkenstein je opozarjal, da jima je svoje delo nempremagljive ovire visok zid. Junakši Milan si je znaš pomagati. »Zakaj pa imamo lestve?« je ravnino vpravil v vodilni tisk. Trume detektivov in vuhov je mobiliziral nemški štab, da so uredniki že objavljenci. Še bolj je grizala zagotek samega generalguvernerja. Čemu je bila vsa njegova moč, ko pa niso mogli izpolnit njegovega povelje? Sedel je ovenčan s slavo v palači, pa zadnji belgijski kmet mu je kazal osle, češ, saj nam moreš do živega. List so raznašali po Belgiji in med vojno so ga čitali stotisoč. S posebno ironijo se je lotilo uredništvo poveljnika Bruslja. Uredniški prostori so bili pogrenjeni v nepodprtimo tajno. — Ker niso bili nikjer varni, so uredniki več poslušali, da delajo v neki votlini, ki se vozil z avtomobilom. Nemci so se penili od jeze, ko so čitali to zafrakcijo.

Wolkenstein je opozarjal, da jima je svoje delo nempremagljive ovire visok zid. Junakši Milan si je znaš pomagati. »Zakaj pa imamo lestve?« je ravnino vpravil v vodilni tisk. Trume detektivov in vuhov je mobiliziral nemški štab, da so uredniki že objavljenci. Še bolj je grizala zagotek samega generalguvernerja. Čemu je bila vsa njegova moč, ko pa niso mogli izpolnit njegovega povelje? Sedel je ovenčan s slavo v palači, pa zadnji belgijski kmet mu je kazal osle, č

Indian Prince

enocilinderski, 3/5 HP, brzina do 80 km
vporaba bencina ca 2 1/4 litra na 100 km
Takošnja dobava

**AMERICAN MOTORS LTD.,
LJUBLJANA**

Mali oglasi, ki služijo v
osredovolni in socialni
nemenu občinstva,
vsaka beseda 50 nar.
Najmanjši znesek Din 5

MALI OGLASI

Zemlje, donisovanje
ter oglasi starega trgovskega
značaja, vsaka
beseda Din 1/-
Najmanjšiznesek Din 10

Službe

Pomočnico
išče šivilja — Na-
slav pove uprava »Slov.
Naroda«. 1493

Deklica za vse
se išče k malim družinam v
Ljubljani. — Naslov po-
ve uprava »Slovenskega
Naroda«. 1472

Mehanik

z daljšo praksjo, kateri
ima lastno koncesijo ali
isto lahko dobi — se po
dogovoru takoj sprejme.
— Ponudbe pod »Mcha-
nik/1498« na upravo »Sl.
Naroda«. 1410

Šoferja-sluga
krog 30 let starega — se
išče za uglednega gospo-
da. — Pismene ponudbe
na naslov »Za-5095 na:
Publicista d. d., Zagreb,
Günduliceva 11 — s toč-
no oznako svojih dose-
danih služb. 1410

Trg. sotrudnik
semo dobra moč, spremten
prodajalec, popolnoma iz-
vezben v damske modni
trgovini — se sprejme ta-
koj. — Predstaviti se je
osebno s spričevali pri
trdki P. Magdič, Ljub-
ljana — dne 19. t. m. od
10.-12. dopoldne. 1496

Odvetniški
koncipijent
z substitucijsko pravico
se sprejme v večjo od-
vetniško pisarno v Ljub-
ljani za takojšen nastop.
— Tozadovne pontere naj
se pošle na upravo »Sl.
Naroda« pod šifro »Sub-
stitut/1495«.

Avtomehanik
in Šofer — želi premeniti
službo za v delavnico ali
za vožnjo. Večš je tudi
avtogeničnega varenja. —
Ponudbe pod »Zanesljiv
1447« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 1489

Botri in botrice! le pri tvrdkah,
ki inserirajo
Kupujte birmanska darila, Slov. Narodu!

Prodam

Stroj za sladoled.
kompletan, se prodaja ali
oddaja v najem. — Vpraša-
se v kavarni »Central«,
1455

Vrtni stoli

prodaja najceneje Rož-
manc & Komp., Ljub-
ljana, Mirje 4. 78/L

Blagajne

«Wertheim» in JEKLE-
NE DENARNE OMA-
RE za vzdajanje — pri-
poroča Ljubljanska ko-
metjalna družba, Ljub-
ljana, Bleiweisova c. 18
102/L skem mostu 1439

NARODNA TISKARNA

Ljubljana, Rnafleva ul. 5

Izvršuje usajeneje vsakovrste
kakor tudi vse druge trgovske
usluge.

Telefon štev. 304

Rouk

Učenec
se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. — Ivan
Rahne, Selo št. 33, Mo-
ste. 1433

Vajenca

sprejme Anton Ferant,
trgovski vrtnar, Ljubljana,
Ambrožev trg 3. 1480

Nemščino

poučuje učiteljica. Na-
slav pove uprava »Slov.
Naroda«. 1367

Vajenec

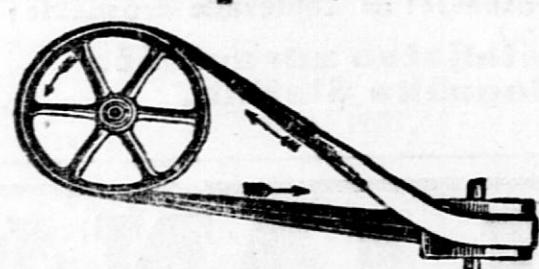
za krojasko obrt — iz
Ljubljane — se sprejme.
— Več se poizve v trgo-
vini Anton Presker, Sv.
Petra cesta 14. 1483

Kako?

lahko dobiš službo, prodajaš
ali kupuješ z u s p e h o m ?

le potom malih oglasov
v »Slovenskem Narodu«

Ima KNOCH jermenja za pogon

vedno na
skladiste

A. LAMPRET, LJUBLJANA. Krekov trg 10. Telefon 247.

Zdravnika

sprejme s 1. avgustom 1925. »Bratovska
skladnica v Trbovljah«

Gospodje zdravnikti — in sicer le samci, — ki se za to mesto
interesirajo, naj izvloži prošte, opremljene s po-
trebnimi dokazili o kvalifikaciji in zahtevo plače, najkasneje
do 15. junija 1925. 1465

Heilbad Gleichenberg

Postaja Feldbach, Štajersko. Sezija: maj - oktober.
Sijajni zdravilni uspehi
pri bronhialnih katarijih, gripi, naduti, emfizemu, bolezni
srca i. t. d. 95-L
Močne prirodne ogljikovke kopeli, inhalacije, nove
prevmravke celince naprave, svetlobne kopeli itd.
Cena za penzijo od 8 šilingov na dan naprej.
Pojasnila: zdraviliščna komisija GLEICHENBERG.

1494

Češko blago.

Na željo bivših odjemalcev pošiljam zopet pristno
barvanje, z roko tkane kanafase, celote, inlet,
ruhu, flanelo, barhente, delene, robce itd.,
v Jugoslavijo. Vzorci zastonji in poštne prostre.
Carinske in poštne pristojbine plačam sam.

JAROSLAV MAREK, - ročna tkalnica -
v BISTREM pri Novem mestu ob Met. (Ceš. Slov. Rep.)

Za birmo!
Mašne knjižice, koristna
darila! Najniže cene! —
I. Bonač, Ljubljana, Se-
lenburgova ulica 5. 1478

Birmanska darila
Radi onustitve trgovine
prodajan zlatino, srebrino,
vsakovrstno jedil-
no orodje — po zelo zni-
žanih cenah. — Jos. Še-
lovinc Čuden, Ljubljana,
Mestni trg. 1471

**Solastniško
pravico**

lepega posetva tik Ljub-
ljane dobi tisti, ki pres-
vame starega, osamljen-
ega invalida v popolno
dosmrtno oskrbo. — Po-
nudbe pod Dobročinstvo
1475 na upravo »Sloven-
skega Naroda«

Sportne čevice

in klobuke nudim v vseh
vrstah. Delo špeciellno
cene solidne. — Iste pre-
vzamem tudi v delo. V
slučaju večjih naročil pri-
dem tudi na dom. — A.
Zavodnik, izdelovalci
sportnih čevic in klobu-
kov v Kaniki gori. 145

Moška zlata ura

in ročna škarilja
nova, se ceno prada. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 1457

Teod. Korn, Ljubljana

Pollanska cesta št. 3.
Krovce, stavbi, galanteristi in okrasni
klepari, instalacije vedovedov.
Naprave strokovnjakov. Regulirke in klepetne naprave

Izdelovanje posod iz pločevine za
firme, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škatle
3245 za konserve).

! Najnovejša iznajdba!

Brez kvartirja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno bar-
vanje oblike.

ANTON BOČ 56 L

Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vič 46

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg 15
p. poroča svoje zdrge
dežnikov in solenikov ter sohajenih
palic.

Popravlja se izvajajoča točna in solidna

500

Vsem 59 T

ki hočeo piti dobro kavo,
priporočamo našo izvrstno
pravo domačo

kolinsko cikorijo.

R. Zino

Najceneje
se podplačuje raznovrstne
nogavice — Pred Skofjo
lo 1/L 60 L

Prediskanje

ročnih del najmodernej-
ših vzorcev po izvanred-
no nizkih cenah. — Pred
Skofjo 1/L 61 L

Pristni, naravni
malinovec

z najboljšim sladkorjem
vkuhan — v steklenicah
in sodčkah — na drobno
in veliko — nudit Lekars-
ka dr. G. Piccoli, Ljub-
ljana 108/L

21 L

J. Stjepušić

= Sisak =

preporuča
najbolje tambure, ilce,
parture in ostale
potrebljene za
sva glazba.

21 L

Robert

Smielowski

arhitekt 47

In mestni stavhenik

Rimska cesta 2

Izvršuje načrte in moračune,

pre-
vzema stavbu dela vseh vrst
kakor tudi presečevanja in centne
6 m klape kompletno 8000.—

1 manji stroj za tkanje žica sa 6 m klape

1 Strojno rugano mašina (gekriptes Geflecht)

montaži na klapi

4 stroja za tkanje madrace, sa klupom, kom-
pletne a Din 4000.—

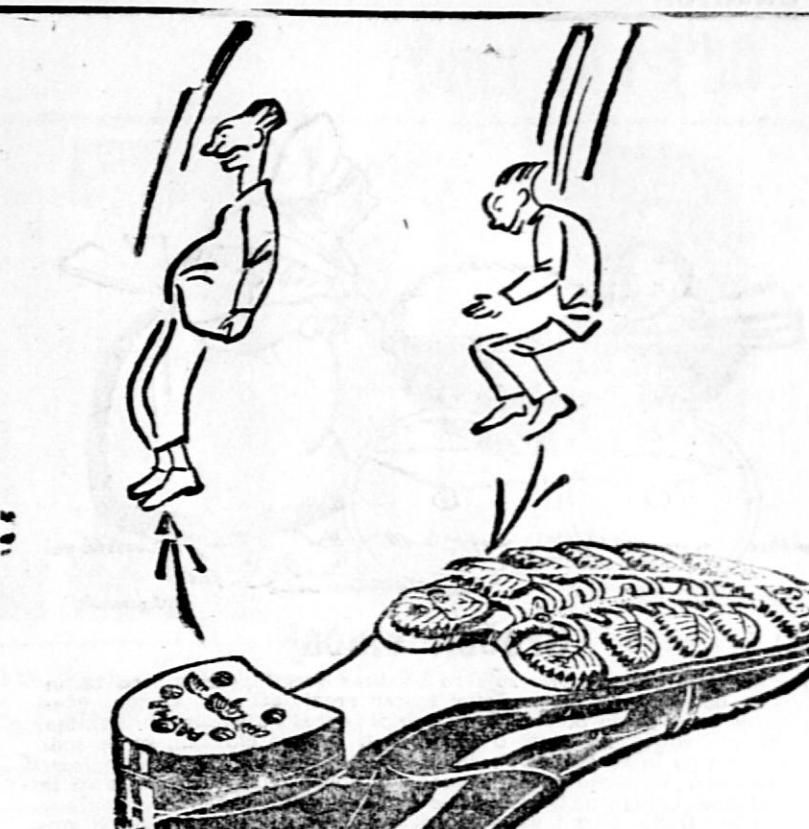
16.000.—

Svi strojevi se razumeju sa šajbnama za kajševe i prina-

dajućim alatom, ab tvornica Novi Sad. Strojevi prodaju i svaki

posebno, pored odgovarajuće podlage, i na otplatu ab tvornice

Novi Sad. — Pobliže objašnjenja daje

PALMA
Ravčuk podpetniki in POPLATI
vzdržijo vsako vreme, so prožni in higienični.

Krasne
14 karatne zlate damske ure za birmo
samo Din 800. — Nikelaste zapecnice Din 170.

IV. Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 44. 1491

**Važno
za dame!** v vseh lekarnah in drogerijah.
**Sano-
form**

Kupim več 100 vagonov
Vilanega bukovskega oglja.

Obvezne ponudbe franko wagon in nakladalna postaja
na: Janko Tavčar, industrialec, Maribor. 1459

Damski in dekliški slamniki
po znižanih cenah ravokar došli!

Oblike damske od Din 70 do Din 150. — Otroške od Din 50 do
Din 70. Nakiteni od Din 100 naprej, delo trajta zaloga.

Oglejte si cene v izložbi. 1265

MINKA HORVAT, Ljubljana, Stari trg št. 21

Za sezijo!
sredstva nudi za preprodajo **FRAN SWATY**
tvornica umetnih brusnih in posnemalnih kamenov,
Maribor, Jugoslavija. 1467

15 letno jamstvo
na polpolnejši **STOEWER** ši-
valni stroji s pogrevljivim
transporterjem (grabelj); z
enostavnim premikom je pri-
pravljen za stopanje, vezenje
ali Šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6, I. 116 T
Telefon št. 980.

Retka prilika! 1436

Srečen slučaj

prav posebne vrste je bilo rojstvo „Nobres Burgit“, danes pred 10 leti. Kakšne boljše so ljudje dotlej morali prečekati pred kužnimi očenji in kako brzo jih je potem „Rabi Burgit“ odredil s svojim brijalnim sredstvom. Ničesar ne stoji o ženjalnosti kakšega človeka, ko se roditi, pa je že čas, da upoznamo svoje dobrotnike in ne poslušamo posnetih novic. Če vendar ne želite dobiti vseh novic, ati za pravljenočno, nimač pa izkušenj celo življenjske dobe, karor so vse življene v Burgitu. Oblik Burgit za kurja očesa lahko, ko smo odstranili varnostno gazo, takoj počljimo na kurje oko in bo natanko prist [at], ni ga torej treba šeče pribrezovati. Burgit deluje popolnoma brez bolčin in v 3-4 dneh s korenino vred odstrani kurje oko.

Tudi za Vas bo srečen slučaj, ako po mnogih napuščih pomorskih zametov Burgit, ki ga dobite v najblizjih zadnjih trgovinah. Ako bi se pa izdelki Burgit v Vašem kraju ne dobiti, si jih nekaj narodite od nekega generalnega zastopnika firme

Ivan Štefan, Novo mesto.

Cena za dvjeline zavoge:
Burgit-oblik za kurja očesa Din. 9.—, Burgit-oblik za podplate Din. 12.—,
Burgit-kopeli za noge Din. 10.—, 12 dvjeline zavoge kopeli za noge
Din. 100.—.

Burgit d. z. o. z., Freilassing, Bayern.

Vajno! Shranite! (Nadalevanje sledi)

Kamgarn in štof

za moške obleke
velika izbera in nizke cene.

P. Miklauc, Pri Škofu, Ljubljana

Najboljši šivalni stroji
Josip PETELINCA
so edino le
znamke
Gritzner in Adler
za rodbinsko in obrtno rabo
Ljubljana
9 L blizu Prešernovega spomenika

Večletna garancija - Pouk v vezenju brez plačenja

Dežni plašč 44 L
moški iz trpežne angške gumovine tkanine, fina
dunajska konfekcija Din 270—, damski Din 280—
specijalista „Coverot“ moški Din 910—, damski
Din 880— razpošilje veletrgovina R. STERNECKI.
Celeg. St. 21. Ilustrirani cenik s čez 1000 slikami se
pošlje vsi kemu zastonji, vzorci od sukna, kamgarna
in razne manufakturne robe pa samo 8 dni na ogled.
Kdo pride v vikend osobno kupovati, dobri nakupu
primerno povrnitev vožnje. Narocila žež Din 500—
poštnine pro. — Trenutki engros cene.

Pozor! Ali že veste! Pozor!
da se
trgovina Marija Rogelj
sedaj nahaja na
Sv. Petra cesti štev. 26

poleg Koledvorske ulice!

Priporoča svojo krasno spomladansko zalogu štofov, cajgov, klotov,
čefirja, oksforda, delena, kambr ka, šifona, bele in rujave kotenice,
platna za rjuhe, dalje moško in žensko perilo, svilene jumperje,
krasne rute in šerpe, kravate, nogavice, pavolo in drobnarje. —
Povod se javno govoril, da se vri meni dobro in najse-
neže dobi! — Marija Rogelj.

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVNI
specijalni predmeti brez konkurenco

blago za gospode in dame,
zajamčeno iz čiste volne
čvrste kvalitete in najmodernejših vzor-
cev razpošilja po jako nizkih tovarniških
cenah več nego 40 let kot strogo solidno
svetovno znano tvorničko skladische suknja

SIEGEL - IMHOFF, BRNO,
Palackeho trida 12.

Vzorci gratis in franko. Iste tudi privatno.

43 L

Za lepe spomladanske dni gospode, ki se brigajo za svojo eleganco,
zahtevajo samo

1468

Les Tissus
A·G·B

Trgovci, ne opustite, da jih čimprej nabavite ter da zadovoljite
svoje odjemalke. — Prodaja samo trgovcem:

ZAGREB, JELAČIČEV TRG 20/III. TELEFON 6—99.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 19,000,000.—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantnejše ::

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUZNICE:
Maribor, Kamnik,
Slovenske Konjice,
Novo mesto,
Ptuj, Hrakek,
Slovenjgradišče.

13 L

Brzojavci: Trgovska

PRAVI HOLANDSKI KAKAO

GROOTES

JE V PORABI NAJIZDATNEJŠI, NAJOKUSHEJŠI IN NAJCENEJŠI.

Poskus Vas prepriča! 1360 Zahvalejte ga povsod!

Modni salon Minka Horvat LJUBLJANA Stari trg 21

ma vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slamenke in klobuke. — Zalni klobuki vedno v zalogi. Popravlja se sprejemajo

93 L

Birmanska darila:

zlatnino, srebrnino in ure po najnižjih
:: cenah pri staroznani turki ::**Ivan Somnitz**

LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 16

1432

Braća Kolländer (Subotica)

preporučuju bogato skladište perja za jorgane i jastuke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpuno garanciju pruža. — Brza i tačna postluga.

54 L

Sanatorij dr. K. Szegő Abbazia — (OPATIJA)

Zdravljenje z utrjevanjem in učvrščevanjem.

Najprijetnejše bivanje za rodbine. Otroci od 7. let naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso naslado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje,

69 T

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

22 L

:: premog :: iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnik za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

in ozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovanski in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovački premog, črni premog in brkete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d.

15. I.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico v Ljubljani, Mestni trg štev. 6

ker ima že nad

11,000,000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranične knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje.

le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvi.

Telefon štev. 9. 23 L Telefon štev. 9.

Telefon štev. 9.

1064

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS

Svetovnoznan zdravili vredci:

„TEMPEL“-„STYRIA“-„DONAT“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih
bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: MAJ—SEPTEMBER.

Cene zmerne. — V pred- in posezoni znaten popust. —

Koncertira vojaška godba. — Radio. — Največja udobnost.

Prometne zvezne ugodne.

Zahtevajte prospekt! = Zahtevajte prospekt,

Ravnateljstvo zdravilišča
Rogaška Slatina.

1064